

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri poš. čok. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha čislo
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.
za uzenestvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)

Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

**Današnja številka „Jutra“ je zaradi božičnih praz-
nikov manjša od naših običajnih nedeljskih števil,
vendar pa obsega 12 strani. Naročnike in čitatelje
bomo odškodovali zopet za Novo leto, ko bo izšlo
„Jutra“ unovič v zelo povečanem obsegu.**

Prijateljski odnošaji med Turčijo in Jugoslavijo

**Turški poslanik o mednarodni politiki moderne Tur-
čije in o odnošajih svoje države do Jugoslavije**

Beograd, 26. decembra. M. Turški poslanik na našem dvoru Ali Hajdar beg se je vrnil te dni na svoje službeno mesto po trimesečnem bivanju v Angori. Poslanik je sprejel ob svojem povratku novinarje ter jim podal svoje vtise iz Angore. Med drugim je dejal: »Poseti turškega zunanjega ministra so bili čisto povod raznih komentarjev evropskih listov, zlasti tudi jugoslovenskih. Toda znano je, da zunanji minister Tefvik Ruđi beg vsako leto potuje v Zenevo ter se na povratku v domovino ustavlja v raznih evropskih prestolnicah: ti obiski so večinoma izraz kurtazije. Tako je g. Ruđi beg preteklo leto posetil v Rimu g. Mussolinija ter mu je nato italijanski zunanji minister g. Grandi ta poset vrnil in se mudil nekaj dni v Angori. In ker smo bili že več let v poznanosti z Grčijo glede ureditve naših odnošajev, smo bili tudi potaščeni z osebnim obiskom predsednika g. Venizelosa, ki je prišel z ministrom zunanjih poslov Mihalakopulosom k nam, da podpiše uspehe konference o dobrih sosednjih odnošajih in končno likvidira snor, ki je že dolgo kalil odnošaje med Turčijo in Grčijo. Tefvik Ruđi beg je odšel preteklo leto tudi v Moskvo in Budimpešto in je znano, da sta mu potem v Beogradu in v Ljubljani vrnila obiske. Pred nekaj dnevi je bil v Turčiji bolgarski ministrijski predsednik Mušanov, ki je vrnil obisk svojemu turškemu tovarišu. Bilo je še več drugih obiskov ministra Tefvika Ruđi bega. Znano vam je, da je bil tudi v Beogradu in ostal tamkaj tri dni. Vsi ti obiski so bili manifestacija priščne miroljubnosti, ki je geslo turške politike od vsega prčetka oblasti Mustafa Kemala paše in ki stremi za tem, da zaeloži mir tako v svoji hiši, kakor tudi v svoji okolič. T. j. predvsem na Balkanu. V času, ko se izobuja duhovno zaupanje, smo na balkanskih konferencah imeli priložnost odločno naglasiti voljo in politiko zblizanja balkanskih narodov.

Tudi Turčija občuti svetovno gospodarsko

krizo, toda kot poljedelska država je dosti lažje prenaša, kakor mnoge evropske države. Zadnji čas je vlada uvedla sistem kontingiranja uvoza in zavarovanja našega trgovinskega ravnotežja, kakor tudi kontrole deviznega prometa. Zato smo uravnotežili izvoz in uvoz in zadnje mesece je bil izvoz celo večji od uvoza. V zvezi s tem smo se lotili tudi zakonske stabilizacije denarja na zlati podlagi turške lire. Republika je ustanovila novo novčanično banko, imenovano Centralna banka, ki je pripomogla k stabilizaciji denarja.

V Angori ima jugoslovanska odličnega in znaneza ter splošno priljubljene poslanika g. Ljubo Nešćica, ki uživa vse naše zaupanje. Vsi soglašamo v mnenju, da moramo čim prej rešiti vprašanje svojine zemljišč turških državljanov v Jugoslaviji. To vprašanje se vleče že mnogo vrsto let, ker je prihajala zemlja vedno pod različne agrarne predpise. Sedaj bomo, kakor upam, sestavili za rešitev tega problema poseben odbor, v katerem bom sodeloval tudi sam in ki bo vestransko proučil ta problem ter poiskal pravilno rešitev v zadovoljstvo Turčije in Jugoslavije. L. 1932. bo zelo pomembno za odnošaje med Jugoslavijo in Turčijo. Obe vladi bosta pričeli z reševanjem omenjenega problema, na tudi s pogajanjem za konzularne konvencije v istem prijateljskem duhu, kakor jih je turška vlada sklenila že s mnogimi sosednjimi državami. Dober začetek tega plodonosnega leta je parafiranje konvencije o ojuju, ki je bilo izvršeno pred kratkim v Angori, ko sta se naši državi dogovorili o proizvodnji opja za evropsko tržišče: na podlagi te konvencije bo ustanovljen od obeh držav skupen kartel, da ostané doma dobiček, ki je šel doslej v žep različnih špekulantov. Prepričan sem, da se bomo tudi v drugih vprašanih znašli pri vzajemnem delu in da bo tako mogoče obema državam rešiti še druge, večje balkanske probleme.

Diplomatski konflikt med Moskvo in Prago zaradi napačne ovadbe zaupnika čeke

**Zaupnik sovjetske tajne policije je obdolžil češkoslovaškega diplomata,
da je nagovarjal k atentatu na japonsko poslaništvo v Moskvi**

Moskva, 26. decembra. AA. Vest uradne agencije »Tase«, da je sovjetska vlada zahtevala od nekoga tujega poslaništva, naj odklopike nekoga svojega uradnika, ki je nagovarjal sovjetskega uradnika k napadu na japonskega poslanika v Moskvi v svrhu poostritve japonsko-sovjetskih odnošajev in izbruhu vojne med obema državama, je izzvala veliko senzacijo. Po isti vesti je poizkušeni atentat odkril uradni komisarijata za promet, ki se krije pod psevdonimom »Meščan G. Sovjetski komisar za zunanje zadeve« je zahteval, ko je to izvedel, naj dotično tuje poslaništvo v Moskvi takoj odklopike uradnika, ki je nagovarjal k atentatu. Uradnik poslaništva je bil takoj odpoklican.

Moskva, 26. decembra. g. Nevarnost diplomatskega spora med Sovjetsko unijo in Češkoslovaško je zaradi popuščanja češkoslovaške vlade preprečen. Legacijski svetnik češkoslovaškega poslaništva v Moskvi dr. Karol Vanek, ki ga je sovjetsko-ruska vlada dolžila priprav atentata proti japonskemu poslaništvu v Moskvi, je bil odpoklican, da se prepreči vsak nadaljnji konflikt. Dr. Vanek je že odpotoval v Prago. Češkoslovaški poslanik v Moskvi Girs je takoj po sporočilu sovjetske vlade uvedel

preiskavo, ki je dognala, da je legacijski svetnik v privatni družbi v razgovoru o razmerah na Daljnem vzhodu izjavil, da bi atentat proti japonskemu poslaništvu v Moskvi imel velike posledice. Ugotovljeno je, da je to izjavo slišal zaupnik Čeke, ki je legacijskega svetnika napačno razumel ter jo sporočil dalje v napačni obliki. Ta zaupnik Čeke je bil aretiran. Kljub zadovoljivi pojasnitvi tega slučaja so bile v Moskvi razširjene govorice. Med drugimi se je govorilo, da ima Češkoslovaška vlada očividno največji interes na tem, da pride do vojne med Japonsko in Rusijo.

Tokio, 26. decembra. d. Poslanik Anglije, Francije in Zedinjenih držav so posetili predsednika japonske vlade ter mu izrazili svoje vznemirjenje zaradi možnosti spopada med japonskimi in kitajskimi četami v okolici Činčava. Predsednik japonske vlade je ob tej priložnosti izjavil poslancem, da so bile japonske operacije v Mandžuriji podvržene izključno proti kitajskim razbojnikom, dodal pa je, da obstaja med kitajskimi četami in tamošnjimi razbojniki tako majhna razlika, da bi kitajske čete storile prav, če se prostovoljno umaknejo in se tako izognejo morebitnemu spopadu z japonskimi četami.

Pogajanja med Poljsko in sovjeti

**Čudno sovjetsko pojmovanje — Nemčija je zainteresirana na tem, da
med Poljsko in Rusijo ne pride do zblizanja**

Pariz, 26. decembra. d. Pogajanja Rušije s francosko vlado o zaključitvi pogodbe glede nenapadanja so v zadnjih dneh po izjavah Pertinaxa zopet napredovala. Francoska vlada je vprašala na Poljsko in Rumunijo, da bi se omogočila pogodba o nenapadanju z Rusijo. Poljska je doslej izrazila željo, naj bi se sklenila ta pogodba z Rusijo v taki obliki, da bi Rusija jamčila tudi za zahodne meje Poljske, proti čemu pa se je v Moskvi pojavil odpor.

Berlin, 26. decembra. d. »Berliner Tageblatt« je objavil razgovor s Stalinom o rusko-poljskih pogajanjih. Stalin je dejal med drugim: Ko se je Poljska izrazila pripravljeno za pogajanja glede zaključitve pakta o nenapadanju, smo kakor napram drugim državam na to pristali. Bojazn, da bi to pomenilo izpremembo ali poslabšanje odnošajev z Nemčijo je utemeljena. V pogodbi med Poljsko in Rusijo bo ugotovljeno, da ne bomo uporabili nobene sile ter podvzeli nobenega napada za izpremembo mej ali kršitev neodoljivosti Poljske. Obe stranki se bosta obvezali, da ne bosta zanočile vojne za kršitev neodoljivosti ali integritete ene ali druge države. To ni priznanje versailleskega sistema

Prisilno posojilo v Bolgariji

Sofija, 26. decembra. d. Pričetkom prihodnjega leta bo pričelo bolgarsko finančno ministertvo izvajati strog program štednje v državnem gospodarstvu. Uvoz luksuzne blaga bodo prepovedali, da bi tako preprečili odhajajoč deviz v tujino. Poleg drugih ukrepov bo vlada razpisala tudi večje notranje posojilo, ki ga bo pobrala s silo, ako prostovoljno ne bo v dovoljni meri podpisano.

Odmevi madžarskega moratorija

Praga, 26. dec. AA. O priliki madžarskega moratorija prinaša »Prager Presse« vest iz Pariza, da se Francija boji, da ne bi Madžarska ustavila vsa plačila. V Franciji pravijo, da je povzročil ukrep madžarske vlade vznemirjenje in da je zaradi tega zaenkrat kaka intervencija nemogoča.

SODELOVANJE SREDNJE EVROPE

**Božični optimizem ministra Beneša — Srednjeevropske države se
morajo same lotiti vzajemnega reševanja gospodarske krize — Ne-
navadna francoska sodba o Madžarski**

Praga, 26. decembra. d. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš je v svojem božičnem nagovoru govoril o svetovnem miru ter pri tem primerjal predvojni pacifizem s povojnim. Izjavil je, da je povojni pacifizem postavljen na mnogo bolj solidno podlago, ker je delo ljudi, ki so šli skozi veliko svetovno vojno. Vprašanje razorožitve zanima že 13 let svetovno politiko, zaradi česar se more reči, da pomenjajo določbe mirovne pogodbe in pakta Društva narodov, ki se tičejo razorožitve, takoj rekoč deset zapovedi 20. stoletja.

Dr. Beneš je govoril nato o raznih fazah, skozi katere je šlo vprašanje razorožitve, ter omenjal ženevski protokol, lo-karnski sporazum in Kelloggov pakt. Na koncu je poudarjal, da je bila tehnična stran vprašanja razorožitve že proučena na pripravljalni konferenci za razorožitev, ki je izdela tudi načrt sporazuma o tej zadevi. Glede bližnje razorožitvene konference je izjavil da bo konferenca dogodka prvovrstnega pomena, ki bo mnogo doprinesel k uresničenju ideala miru, čeprav je gotovo, da konferenca še ne bo zadovoljila želj vsakogar.

Budimpešta, 26. decembra. d. Božična številka lista »Pesti Naplo« je objavila intervju svojega praškega dopisnika s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešom, ki je odgovoril na razna vprašanja o možnosti za rešitev srednje-evropske gospodarske krize. Dr. Beneš je dejal, da se ideje in prikažne možnosti za izvedbo vsake politike kažejo predvsem v najodloj v času krize. Ni težko vladati v dobrih časih. Politika, velikih inozemskih dolgov in njihovo znižanje postavlja vse na težko preizkušnjo. Češkoslovaška, ki se je morala in se še vedno mora boriti z velikimi težkocami, je kljub vsemu dobro ohranila svoje poslovanje v viharjih gospodarske krize. Češkoslovaška nima velikih inozemskih dolgov. Zmanjšanje obrestne mere bo vsakikr ugodno vplivalo na industrijo in na trgovino. Češko-

slovaška bo po zaslugi svoje oprezne gospodarske in finančne politike razmeroma neprizadeta preživel krizo v političnem, socialnem in gospodarskem oziru.

Dr. Beneš je nato ponovno naglašal, kar je že večkrat poudarjal, da se more srednjeevropska kriza rešiti samo z združenimi močmi. Pogoj je, da se izvede ta rešitev na čim širši podlagi, ker se more v danih okoliščinah voditi gospodarska politika samo na daljši rok. Danes je ozačje polno velikih načrtov, ki hočejo vsi rešiti krizo na razne načine. Ni prav, da se prav sedaj toliko agitira s temi raznimi univerzalnimi načrti. Sedaj nam niso potrebni veliki in grandiozni načrti, ker bolj gotovo prinašajo rešitev sorazmerno majhni, toda do podrobnosti izdelani načrti. Najvažnejša naloga je, da se gospodarstvu odprejo pota za bodoče možnosti. Odgovor na vprašanje, kam bo dovedel ta razvoj, ni težak. Vodi k lojalnemu gospodarskemu sodelovanju gospodarsko majhnih držav. Zato imajo srednjeevropske države dve nalogi. Najprej morajo iskreno pomagati druga drugi z dobro voljo in vzajemno lojalnostjo. Nadalje se je treba sprijazniti s tem, da je realna podlaga za intenzivno gospodarsko sodelovanje ustvarjeno z okoliščinami samimi. Srednjeevropske države so v produkciji in konzumu navezane druga na drugo. Prav to dejstvo narekuje novo smer, ki vodi k ustvaritvi smotnega srednjeevropskega gospodarstva.

Na vprašanje, kako bi se moglo uresničiti to smoteno gospodarstvo, je dr. Beneš odgovoril, da je to mogoče s trgovinskimi pogodbami, da pa je izdelava podrobnosti naloga strokovnjakov. Za sedaj more samo reči, da je sodelovanje takega značaja mogoče, koristno in celo potrebno ne samo v interesu dotičnih držav, temveč v interesu vse Evrope.

Na končno vprašanje, pod kakšnimi pogoji bi bilo mogoče zblizanje Češkoslovaške in Madžarske, je dr. Beneš izjavil, da se odgovor na to vprašanje more najti že v tem, kar je prej dejal. Logika svetovne

zgodovine veže mnoge interese vseh srednjeevropskih držav. Naravno je, da bi zblizanje med Berlinom, Parizom in Rumom v tem pogledu olajšalo delo. Toda prav dejstvo, ker so Češkoslovaška oziroma države Male antante in Madžarska gospodarsko nujno navezane druga na drugo, predstavlja jamstvo za mirno bodočnost Srednje Evrope.

Pariz, 26. dec. d. List »Liberte« je objavil brzovavko svojega dopisnika iz Budimpešte, ki pravi med drugim, da bo Madžarska, ki se nahaja med boljševoizmom na eni strani in germanskim imperijalizmom na drugi strani, v odločilnih trenutkih vedno na strani Male antante. Velike simpatije, ki jih goji znatna večina madžarske javnosti do jugoslovenskega kralja Aleksandra in do jugoslovenskega naroda, so dragocen element za sodelovanje obeh narodov, do katerega ima priti. Res so tu še stara nesoglasja, toda vedno bolj se ublažujejo in ni dvoma, da bodo prej ali slej docela izginila.

Mednarodna gospodarska konferenca za evropski vzhod

Pariz, 26. dec. d. V francoskih vladnih krogih se je zadnje dni mnogo govorilo o tem, da se bo morda v zvezi z reparacijsko konferenco, ki se bo sestala meseca januarja, priredila posebna konferenca strokovnjakov za proučitev vzhodno-evropskega trgovinskega in finančnega vprašanja. Naloga takega sestanka pooblaščenih ekspertov vseh držav, ki so zainteresirane pri zblizanju vzhodno-evropskega gospodarskega in finančnega položaja, bi bila izdelava sanacijskega načrta v okviru obstoječih pogodb in na podlagi praktičnih načel. Za tako konferenco se zanimajo v Parizu ne le važni industrijski sindikati, temveč tudi finančne skupine in politični krogi, ki zahtevajo določitev jasnih smernic za bodoče udeleževanje Francije v podunavskih državah.

Dr. Milan Prelog †

Zagreb, 26. dec. n. Na Božič je umrl vseučiliški učentak dr. Milan Prelog. Rodil se je l. 1879. v Zagrebu. Služil je 15 let v Sarajevu. Sloves njegovih znanstvenih del je šel daleč po svetu. L. 1927. je postal redni profesor na filozofski fakulteti v Skoplju. Pogreb bo v nedeljo v Zagrebu.

Namesto hrvaščine angleščina

Trst, 26. dec. d. Italijansko ministertvo za prosveto je izdalo odredbo, da se ima z učiteljskega v Poreču odstraniti pouk hrvaškega jezika, ki je bil doslej obvezen predmet. Namesto hrvaškega se bo na tem učiteljsko poučeval angleški jezik. »Piccolo« je objavil to vest z naslednjim komentarjem: »Z velikim zadovoljstvom smo sprejeli to odredbo ministertva ter izrekamo upanje, da nam bo angleški jezik, ki je zares mnogo bolj važen kakor jezik naših sosedov, prinesel s Temze odmev zapadne civilizacije, kar bo vsekakor bolj v skladu z latinskim duhom Julijske Kraljevine.

Otvoritev beogradske univerze

Beograd, 26. dec. AA. Na osnovi čl. 213. splošne uredbe o univerzah je z ozirom na božične praznike univerzitetni senat sklenil, da se začnejo predavanja na beograjski univerzi 11. januarja 1932.

Hud mraz v Primorju

Sibenik, 26. dec. n. Po prvem snegu, ki je zapadel pred nekaj dnevi, je sedaj nastopilo hladno, čeprav solčno vreme. Preteklo noč je temperatura padla pod ničlo. Morje v luki je zamrznilo, kar se zelo redko kdaj zgodi. Moštvo vseh ladij mora lomiti led. Ob pomolih se zbirajo ljudje, ki z zanimanjem opazujejo njihovo delo.

Uvoz koruze in ječmena v Grčijo

Beograd, 26. decembra. AA. Trgovska zbornica kraljevine Jugoslavije v Solunu je prejela od ministertva za trgovino v Atenah obvestilo, da je grška vlada odobrila na predlog grškega ministertva za kmetištvo carine prost uvoz za gotove količine koruze in ječmena. Uvoz se mora izvršiti do 15. januarja ter je dovoljen za 11.850 ton koruze in za 500 ton ječmena. Uvoz se bo vršil preko grške agrarne banke, grških kmetijskih in nabavljalnih združenj in preko trgovcev.

Novi belgijski poslanik

Beograd, 23. dec. Naša vlada je izdala agremnt novo imenovanemu belgijskemu poslaniku na našem dvoru grofu Romore de Vichi, ki je bil nazadnje poslanik v Mehiki.

Povratek francoskega poslanika

Beograd, 26. decembra p. Francoski poslanik na našem dvoru g. Dardi, se je bil na daljšem dopustu v Parizu, se je vrnil v Beograd.

Insolventnost Nemčije

**Zaključne ugotovitve baselskega odbora — Oficijelen
predlog za sklicanje velike mednarodne finančne
konference — Odmev poročila v Nemčiji**

Basel, 26. decembra. d. Poročilo posebne-ge posvetovalnega odbora Banke za mednarodna plačila, ki je bilo podpisano tik pred božičnimi prazniki, ima štiri oddelke in razne dodatke, ki vsebujejo ugotovitve pod-odbora za inozemske dolgeve in gospodarstvo nemških državnih železnic. Glavne ugotovitve poročila so naslednje:

Inflacija je ponovno reducirala notranji nemški dolg do relativno majhnega iznosa, kar predstavlja s strogo proračunskega stališča dobiček. Nemške železnice so v jedru zdravo podjetje, ki bi pod upravo na strogi podlagi trgovskih principov moglo nuditi primeren čisti dobiček. Težkoče, v katere je zašla Nemčija so nastale deloma zaradi splošne gospodarske krize in padanja cen, deloma pa zaradi odtegnitve inozemskih kapitalov. Investiranje teh kapitalov je svoječasno sicer omogočilo rekonstrukcijo in zblizanje gospodarske opreme Nemčije, vendar pa jo je napravilo mnogo bolj občutljivo za vse motnje na mednarodnem denarnem trgu. Razen tega so neprestano narasčali proračunski izdatki Nemčije do 1930. zlasti zaradi nakazovanja pomoči brezposelnim delavcem, dočim so dohodki padali. To povečanje izdatkov je priložnost k naglemu povečanju nemškega državnega dolga in dolgov raznih socialnih ustanov. Izvor tega zla je deloma tudi v nepopolnem nemškem davčnem sistemu.

Bodočnost Nemčije se ne sme presojati edino na podlagi sedanjega stanja, ker bo izpolnjenost nemška gospodarska oprema vsekakor ponovno dosegla svojo finančno kapaciteto, čim bo minila splošna svetovna depresija. Kljub temu pa prihaja poročilo do zaključka, da je Nemčija imela povod za izjavo, da ne bo mogla prihodnjega 1. julija izplačati nezavarovanega dela svojih reparacijskih dolgov iz l. 1931.

Glede na medsebojno gospodarsko odvisnost med raznimi državami na svetu vlade ne morejo ostati nezainteresirane sprčo položaja Nemčije, zaradi česar se na koncu poročila posvetovalnega odbora strokovnjakov izraža mnenje, da bi morale evropske vlade takoj pričeti s proučevanjem vseh problemov, ki nastajajo zaradi gospodarske insolventnosti Nemčije da pa bi bila pri vsem tem zama oprostitev Nemčije od plačil, ki jih v tem trenutku ne more izvršiti, če bi se enostavno ponesla na druge države. Zato smatra odbor strokovnjakov, da bi bila ureditev vseh mednarodnih dolgov, včevši tudi dolgove Zedinjenim državam, eden nainotrebnejših ukrepov za ponovno vzpostavitev zaupanja na svetu.

V Nemčiji so zadovoljni

Berlin, 26. decembra. d. Baselsko poročilo je v vladnih krogih kljub pomanjkljivosti, ki jih po nemškem mnenju vsebuje, izzvalo zadovoljstvo. Še v zadnjem trenut-

ku je obstojala bojazn, da bo poročilo predstavljalo medel kompromis, ki ne bo vseboval nobenih obveznosti za vlade na bližnji politični konferenci. Ta bojazn se je izkazala kot neupravičena. Posebno velik vtis je napravil dramatični opis položaja Nemčije, ki bržkone ne bo ostal brez posledic. Računajo, da bo odločni poziv prizadetim vladam, naj takoj podvzamejo ukrepe, za katere bodo merodajni gospodarski in ne politični razlogi, odločilnega pomena za mednarodno reparacijsko konferenco, ki se bo pričela čez tri tedne. Listi srede in levec odobravaljo, da je nemški delegat Melchior podpisal poročilo. Prvotno pričakovanje, da bodo baselski strokovnjaki sestavili predloge za končno odpravo reparacij, se sicer ni izpolnilo, vendar pa poudarja poročilo potrebo, da se morajo meddržavni dolгови prilagoditi svetovnemu položaju, torej prav tako vojni dolgov zmagovalnih držav, kakor tudi reparacijski dolgov Nemčije. Če se torej izvrši ta prilagoditev svetovnemu položaju, kakor jo zahteva baselski odbor, potem po nemškem mnenju ne more logično pomeniti ničesar drugega kakor znižanje ali pa črtanje vojnih dolgov.

Posebni odbor je sicer imel na podlagi Youngovega načrta samo omejeno nalogo, da naj prouči vprašanje zavarovanih anuitet, vendar pa se ni omeil samo na to, temveč je šel s svojim priporočilom prilagoditve političnih dolgov razvrzanemu položaju sveta daleč preko tega. tako da imajo v Nemčiji dovolj vzroka za zadovoljstvo. Kritika nemške politike izdatkov je bila sprejeta mirno. Posebno se naglašajo tudi težave, ki so se pojavile v Washingtonu glede na vprašanje dolgov, zaradi česar se pripisuje poročilu baselskega odbora tem večja važnost. Le desničarski listi izražajo nezadovoljstvo nad zaključkom baselskih pogajanj, vendar pa je gotovo, da teh krogov v sedanjih razmerah sploh ni mogoče zadovoljiti.

Francoski listi o reviziji reparacij

Pariz, 26. dec. AA. Glede vesti iz Londona, da se bo reparacijska konferenca vršila v Haagu sredi januarja, poroča »Matine«, da Francija in Anelija ne bosta izpremenili prejšnjega stališča glede mesta in datuma otvoritve konference. Nato pravi list, da se bodo te dni začela pogajanja med angleškimi in francoskimi strokovnjaki o sedanjih situaciji, ker sklepi ameriške zbornice in senata niso dovolj rasvetlili položaja.

Pariz, 26. dec. AA. »Tempe« piše o reparacijskem vprašanju v zvezi s svetovno gospodarsko krizo ter pravi med drugim, da bo zadržanje Zedinjenih držav odločilnega vpliva na sklepe konference za ponovno proučevanje reparacijskega problema. Brez sodelovanja Zedinjenih držav ni mogoče, da bi vlade proučile medsebojne dolgoze držav na kakršenkoli konfeten način. Vselej se mora držati strogo odredb Youngovega načrta.

Naši kraji in ljudje

Ob grobu Antona Porekarja

Maribor, 26. decembra.

Ravno na Sveti dan popoldne je legel k večnemu počitku eden naših najstarejših in najuglednejših pionirjev narodne prosvete, upokojeni nadučitelj g. Anton Porekar, o čigar smrti smo kratko poročali v božični številki. Letos 9. avgusta smo se tega vrliga moža spomnili, ko je s petimi svojimi častiljivimi tovariši praznoval na se-

stanku v Laškem, petdesetletnico mature na mariborskem učiteljskem. Letošnjega Božiča žal ni več doživel...

Rodil se je 6. maja 1845 pri Mali Nedelji kot sin zdravnikarja. Studiral je gimnazijo, posejal v inomostu medicinsko fakulteto, vendar je ni dovršil, temveč je leta 1881. položil maturo na mariborskem učiteljskem. Kot učitelj je služboval v Ormožu, Rogatcu, Petrovčah in na ptujski okoliški šoli, a od leta 1888 do konca 1924, torej celih 36 let je bil nadučitelj na idiličnem Humu pri Ormožu. Vselej in povsod je bil agilen član narodnih in kulturnih društev, kjer si je stekel marsikatero zaslugo. Zlasti je bil priljubljen zaradi svojega zvonkega čistega tenorja. Pravili so mu humski slavček, a tudi šaljivi pridevek »doktor Brn« je imel. Še v svojem 77. letu je v dobri volji zapel visoki c. Na Humu je deloval v vseobčjo korist in za narodovo prosvetljenost. Njegova zasluga je, da se je humska šola razširila iz dvorazrednice v tri- in pozneje v štirirazrednico. Kmetom je bil ljubezniv

prijatelj in svetovalec. Kratko: cel ljudski odvetnik je bil. Vzgojil je mnogo generacij in številni njegovi učenci so danes umni in ugledni gospodarji, pa tudi člani in visoko naobraženi inteligenti.

Leta 1893 se je bil poročil z Angelo iz obče znane rodbine Elsbacherjeve v Laškem. V srečnem zakonu so se rodili 4 sinovi in hčerka. Vse svoje otroke je vzgojil vzorno v narodnem in naprednem duhu. Iščne je trgovski poslovodja, Vladko učitelj, Angela učiteljica, Ciril zdravnik, Zmago državni uradnik, Toni pa trgovec. Za svoje velike zasluge v gospodarstvu, šolstvu, kmetijstvu in z splošni prospehi občine Hum je bil 1912 imenovan za častnega občana humskega. Cela desetletja je bil predsednik učiteljskega društva v Ormožu, ki ga je leta 1925 izvolilo za častnega člana. Odlikovan je bil z več svetinjami in redi in še pred nekaj leti ga je kralj odlikoval z visokim redom Sv. Save. Kot učitelj in vzgojitelj so pokojnega Porekarja dičili vse vrline, kot tovariša pa značilnost in požrtvovalna kolegialnost. Bil je kremenit mož, do jedra poštenjak, ki je tudi v času najhujšega preganjanja narodno-naprednega učiteljstva stal neomajeno v prvih borbenih vrstah. V Mariboru, kamor se je po upokojitvi (1924) preselil s solčnega Huma, je bil vodja in duša tamošnjega krožka upokojenih učiteljev. Na rednih sestankih in ob rodbinskih ali jubilejnih slavnih katerega izmed tovarišev je s svojim petjem in dobrodušnim humorjem dvigal razpoloženje in ob takih prilikah se mu je zbudila tudi pesniška žilica — pač dokaz, kako duševno čil je bil v svojih visokih letih.

Udeležba pri pogrebu je bila ogromna. Na zadnji poti je b'agea pokojnika spremljalo mnogo prijateljev, tovarišev in znancev. Pogreba so se udeležili korporativno tudi člani vseh mariborskih učiteljskih društev.

In zdaj ga ni več. A spomin nanj, tonel in hvaležen spomin na humskega slavčka Antona Porekarja bo živel še dolgo, dolgo...

Smrt starega člana zelene bratovščine

Jesenice, 26. decembra.

Po kratki bolezni je preminul v torek ponoči v 81. letu starosti g. Stefan Urh, dolgoletni lovec KID na Javorniku. S pokojnikom je legla v grob markantna osebnost našega kraja, poštenjak od nog do glave, priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Usoda je hotela, da je umrl baš na

svoj 81. rojstni dan in v grob so ga položili natanko leto dni kasneje, ko je »Jutro« prineslo njegov življenjski in sliko k njegovim 80letnici. Pogreba se je udeležilo ogromno število ljudi, prišli so številni lovci od blizu in daleč. Bodi blagumu možu ohranjen lep spomin. Hudo prizadetim preostanim naše iskreno sožalje!

BLEJ. V nedeljo 27. t. m. ob 14. uri bo v Sokolskem domu na Bledu izredni občni zbor Kolektivne obrtne zadruge. Člani zadruge naj se zbora udeležijo v obilnem številu.

70letnica uglednega Blejca

Bled, 25. decembra.

V nedeljo, 27. t. m. bo obhajal g. Ivan Pretnar, posestnik in trgovec na Bledu, 70letnico rojstva. Je blejski domačin in je v mladosti kot najstarejši sin prevzel po očetu posestvo in trgovino. Jubilant je bil vedno vnet narodnjak in zvest naročnik naprednih listov. S svojo življenjsko družico, prijazno in dobrotno gospo Marjo sta v srečnem zakonu vzgojila pet otrok, ki so vsi v uglednih življenjskih pozicijah ter vzgojeni v strogo narodnem duhu. Prva hči Ivanka je poročena z inž. V. Raitzharekom, ki je tudi lastnik hotela »Unon« na Bledu. Hčerka Marica je poročena z odvetnikom dr. Jan. Olipom v Beogradu. Nada je omožena z dr. Jožetom De Glerijo, hči Elica pa s Klimekom na Bledu. Najmlajši sin Ivan je pri očetu.

Jubilant je zaradi svoje značajnosti, prijaznosti, dobrotljivosti in vzornega gospodarstva splošno priljubljen in uživa velik ugled ne samo med Blejci, ampak tudi med okoličani. Bil je več let občinski svetovalec, nekaj časa tudi župan, nadalje odbornik Bralnega društva in odbornik Blejske posojilnice, ustanovni član Sokola na Bledu in je tudi deloval vedno za napredek tujškega prometa. Vsi Blejci iskreno čestitamo jublantu in mu želimo še mnogo srečnih let!

Radio v Vašo hišo!

Čas od 10. dec. t. l. do 10. januarja 1932 prodajamo!

1. Troelektronski aparat „REINARTZ“

s kvalitetnimi elektroni, akumulatorjem »Hoppecke« 18 ah z držajem, anodno baterijo »Zmaj« 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom

za naplailo Din 200.— ter deset mesečnih obrokov po Din 150.—

2. Štirielektronski aparat „REINARTZ“

z visokofrekvenčno stopnjo (elektronka z zamreženo anodo!) s kvalitetnimi elektroni, akumulatorjem »Hoppecke« 36 ah z držajem, anodno baterijo »Zmaj« 120 Volt, prvovrstnim zvočnikom ter antenskim materijalom

za naplailo Din 300.— ter dvanajst mesečnih obrokov po Din 210.—

RADIO LJUBLJANA

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 5.

60 lepih nagrad za „Jutrovo“ zloženko

Rok za vpošiljanje rešitev smo podaljšali do 5. januarja — Imena srečnih izžrebancev bomo objavili na praznik Treh kraljev

Ljubljana, 26. decembra.

Seveda se nismo zmotili, da bo letošnja božična uganka za mlade prijatelje »Jutra« vzbudila še prav posebno veliko zanimanje, ko je našemu stricu Matiču, ki ima te reči na skrbi, uspelo razpisati tako lepo število nagrad. Ves svet toži o sami krizi. In za koga je to najhujše? Za mladino! Zakaj mladina ima vedno enake želje, svetle želje in nade, pa naj bo na svetu še toliko stiske. Petdeset takih želja bo utešenih z letošnjo našo božično uganko, petdeset finih nagrad je razpisalo »Jutro«. Ne, še več! Danes jih razpisuje že — šestdeset.

Preštajmo, pogledajmo in povejmo še enkrat: za prvo nagrado daruje »Jutro« prvovrstno Lubasovo harmoniko, vredno 2400 Din, za drugo pa gramofon s štirimi ploščami, vredno 2000 Din. Za tretjo nagrado je darovala tvrdka »Jugosport« (Ljubljana, Miklošičeva cesta) gramofon s tremi ploščami, vredno 1200 dinarjev. Za nadaljnje tri nagrade je tvrdka Gorec (Ljubljana, Dunajska cesta) darovala tri pare kompletnih smuč. Potem pa je še »Jutro« darovalo pet parov kompletnih smuč in k vsakemu

od teh parov pripade po en par prvovrstnih smučarskih čevljev, a te je darovala tvrdka bratov Nagličev, ki ima v Zireh spec. delav. smučarskih čevljev.

40 nadaljnjih nagrad predstavlja 40 zbirke po 10 izbranih knjig iz »Jutrove« mladinske knjižnice. K temu pa je darovala Tiskovna zadruga v Ljubljani še deset krasnih mladinskih povesti, da je torej skupno ravno 60 nagrad.

Ze so se mnogi mladi prijatelji »Jutra« požurili z vpošiljanjem rešitev božične zloženke. V Ljubljani, Celju in Mariboru jih oddajajo v oglasnem oddelku »Jutra«, drugi pa naj rešitev vpošljejo po pošti. Vsaka kuverta naj ima na levi strani zgoraj zabeleženo »zloženka«, naslov pa se glasi: »Inseratno oddelku »Jutra« v Ljubljani, Selenburgova ulica.«

V božičnem »Jutru« smo rekli, da morajo vse rešitve biti vposlane do Novega leta. Danes pa rok za vpošiljanje rešitev podaljšujemo do dne 5. januarja 1932. Tako bodo pravočasno lahko vpošlali rešitve tudi tisti naši mladiči, ki živijo daleč v tujini. Imena srečnih dobitnikov nagrad bomo pa objavili v »Jutru« na praznik Treh kraljev.

Obup ruskega emigranta

Ljubljana, 26. decembra.

Na sveti večer, baš okrog polnoči, se je odigral pod železniškim podvozom na smartinski cesti žalosten dogodek. Dalje časa je tam postaval mlajši človek, ki se mu je videlo, da je nekam potrt in zmeden. Ko je prenehal korakati sem in tja, je nekaj časa ostal pod podvozom baš nasproti mitniške čuvajnice, posegel v žep, izlekel samokres in si ga nameril v glavo. Počilo je in neznanec se je zgrudil.

Na strel so takoj prihiteli neki pasanti, ki so našli neznanca vsega v krvi. Takoj

so telefonično obvestili reševalno postajo ter so neznanca nemudoma prepeljali v splošno bolnišnico. Tam so ugotovili, da gre za 34-letnega bivšega nočnega čuvaja Rabusove tovarne salam v Sevetih pri Zagrebu, ruskega emigranta Gregorja Skločova.

Nesrečnej ne more pojasniti, čemu si je hotel vzeti življenje. Ustrelil se je bil v usta in ne more govoriti. V bolnišnici se ga takoj operirali in mu odstranili kroglo, ki mu je obitala v vratu. Stanje obupnega emigranta je še vedno kritično, kajti krogla mu je napravila v ustih in vratu hude rane.

V splošno bolnišnico so na božič pripeljali tudi 26-letnega hlapca Stanka Končino z Rakeke pri št. Rupertu na Dolenjskem. Fanta je brenil konj ter mu razkral željosti.

Danes v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

BOMBE

na Monte Carlo

HANS ALBERS, ANA STEN, HEINZ RÜHMANN

FILM CAROBNE LEPOTE, RAZKOSJA, TOPLEGA JUGA, OPOJNE MUZIKE, SLAGERJEV, LEPIH ŽENSK!

GLASBA: R. HEYMANN

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. do pol 13. popoldne.

Elitni kino Matica

Telefon 21—24.

Božičnica izgnanih

Jesenice, 26. decembra.

Na sveti večer so se zbrali v dvorani Tancarjeve restavracije na Jesenicah primorski rojaki, da prežive v skupnem krogu sveti večer. Zbralo se jih je mnogo, prišli so skoraj vsi ubogi brezdomci, ki jih je kruta usoda pregnala z rodne grude.

Med krepkimi mladenci so bili tudi starejši možje, ki so nekoč preživljali boljše čase, pa živijo sedaj med nami v pomankanju in trpljenju. Večino tvorijo brezposelni sezonski delavci, drugi pa se morajo zadovoljiti z vsakim delom in vsako plačo, da bomo preživljali sebe in svoje družine. Ker večina izmed njih nima svojih domov, niti bornih kotičkov, jim je jeseniška »Soda« z marljivim predsednikom županom Žabkarjem na čelu predila božičnico ter jim preskrbela na mize in k božičnemu drevescu vsaj nekaj tega, kar so imeli nekoč v boljših časih doma. Gospod Žabkar je imel na vse navzoče zelo lep nagovor in je tudi recitiral nekaj Grudnovih pesmi. Pevci so ubrano zapeli narodne pesmi, ki so ožženo izzvenele v sveto noč.

Pohvalno moramo omeniti, da so nekateri jeseniški trgovci, gostilničarji in obrtniki v veliki meri prispevali za božičnico našim primorskim rojakom in s tem dokazali, da kljub hudim časom čut človekoljubja še ni zamrl. Čast, zahvala in priznanje za njihove lepe darove!

Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnega »Franz Josefove« grenčice, ker pozivlja delovanje želodca in črevesa, odpravi otekline jeter, zviša izločevanje žolča, vstopnik je izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in posveži kri. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zadnja pot Ivana Bulca

Novo mesto, 26. decembra.

V torek so položili k večnemu počitku na mirenem pokopališču moža markantne pojave, posestnika, gostilničarja in dolgoletnega občinskega odbornika g. Ivana Bulca

V najljepši moški dobi 54 let je moral v večnost. Bil je po vsej dolenjski pokrajini splošno znana osebnost, ki si je s svojim prikupnim in odkritosrčnim nastopom znal pridobiti simpatijo vsakogar. Originalen je bil že po svoji nošnji, posebno ga je vsepovsod spremljala njegova visoka gorjača s tremi vrhovi, simboli triglavskega pogorja, od katerih je eden bil vedno ovit s črnim florom. Kot narodnjak in gospodar je bil lahko vsakemu vzor. Razen v gospodarskem življenju se je aktivno udeleževal tudi v političnem in je seve bil vedno v prvih naprednih vrstah, v katerih je z idealno požrtvovalnostjo vztrajal do konca. Bil je soustanovitelj Sokola, kakor tudi gasilnega društva na Mirni, dolgoletni občinski odbornik, podnačelnik mesarske zadruge za novomeški okraj, agilen in vnet član Narodne odbrane in lovskega društva.

Velika časten žalni sprevod je dovolj jasno pričal, kako popularna osebnost je bil Ivan Bulc in zlasti še, kako ga je cenila mirenka dolina. Za rodbino in sorodniki so se vrstili člani Sokola, Narodne odbrane, Lovskega društva, mnogih gasilnih društev, občin in razni drugi zastopniki. Nenavadno velika je bila množica ljudi vseh slojev. V solnčnem zimskem danu je bilo v vseh ulicah sprevoda na pokopališču. Turobno so odmevale pogrebne koračnice, trenetalo je cvetje na neštetihi vencih. Pri odprtju groba se je od pokojnika poslovilo z zelo lenimi besedami župnik iz Podgabra g. Neubauer, saj ga je najbolj poznal kot njegov sosed še iz mladostne dobe. V zadnji pozdrav na so oddali lovski tovariši salvo. Lahka ti ljubljena domača zemlja in časten ti bodi spomin, vrli narodni mož!

Brat ne pozna več brata...

Dva strašna primera podivjanosti — Prepira med brati, ki sta se krvavo končala

Ptuj, 26. decembra.

V naših krajih, kjer je toliko dobrodušnih ljudi, se v zadnjem času vršijo krvavi dohodki, ki presegajo že vse to, kar pomnijo najstarejši ljudje iz prejšnjih časov. Poleg pretepov med vinjenimi fanti, poleg preprirov med sosedi, ki večkrat krvavo končajo, so sedaj na vrsti tudi krvavi sponadi med samimi brati.

Brata Anton in Ignac Fliš, sina posestnika iz Zalte pri Novi Cerkvi, sta se v sredo podala z vozom v Podlehnik. Med vožnjo sta se naenkrat začela prepirati, in sicer zaradi nekih malenkosti. Anton je med preprirom naenkrat potegnil iz žepa nož ter z njim naskočil svojega, dve leti mlajšega brata Ignaca. Bil je ves divji in prizadel mu je mnogo ran. Brat se je od ran ves krvav zgrudil na tla, napadalec pa ga je zopet naložil na voz ter ga nanj pritrdil z verigo. Tako ga je vozil v Podlehnik do

gostilne Treo, kjer g aje vrzel na tla in začel vpričo gostov vpiti, naj pogine. Gostje so se takoj zavzeli za težko ranjenega mladenciča, ga za silo obvezali ter alarimirali podlehniške orožnike. Orožniki so poslali v Ptuj po reševalni voz, ki je krvavečega mladenciča pripeljal v bolnišnico.

Zdravniki so ugotovili, da ima nesrečni mladencič 20 vbojdlajev, od katerih jih je 15 precej nevarnih. Ignac Fliš ima levo stran lica popolnoma razrezano in bo ostal za vedno izkažen. Antona Fliša so orožniki odvedli v zapore ptujskega sodišča.

Isti dan sta se pri Sv. Bolfenku sprla brata Martin in Jožef Arnuš, sina tamošnjega posestnika. Martin je izlekel nož in zabodel svojega brata Jožefa v prsi. V ptujski bolnici so ugotovili, da je Jožef zelo opasno ranjen, ker so nateča tudi pljuča.

Razstava kanarčkov

Se to nedeljo bo odprta v ljubljanskem liceju razstava naših najboljših plemenitih kanarčkov, ki jo vsako leto ob božiču priredi Društvo za varstvo in rejo ptic pevč. da zbere sredstva za prehrano ptičkov v naših parkih čez zimo. Razstavljeni so le največji umetniški pevci, ki so si priborili v torek in sredo pri temki kjer je nenavadno strogo sodil dunajski strokovnjak Truštajn. prva mesta in so njih rejci zato dobili prav lepe nagrade, namreč g. Josip Opeka za letošnje madiče srebrn vepce kot prehodno darilo, srebrn pokal za najboljši votle vrvice in dve zlati kolajni za lanske kanarčke na je kot prvo nagrado dobil g. Omahna Franja veliko zlato kolajno, a za mlade kanarčke malo srebrno medaljo. Nadalje so dobili rejci gg. Sever Edi, Francki Alojz in Gojznikar Stefan zlate in srebrne

kolajne. Golob Franček in Rems Franc sta pa za svoje ptice dobila diplomu kakor tudi vsi ostali odlikovanci.

Tekma je pokazala, da so čistokrvni harski kanarčki naših rejcev še vedno na višku, ki so ga dosegli lani, čeprav pri tekmi zaradi strogosti sodnika in indisponiranosti niso dosegli tako velikega števila točk.

Zmagovalci so na sv. dan popoldne peči tudi v radiju, kjer je kralite umetnike predstavil s kratekim govorom društveni tajnik g. Joško Kelnarčič. Med njihovim petjem je mala Marica v imenu svojih neznanih prijateljev v verzih ljubko prosila za ptičke zmazajoče pod milim nebom.

Razstava je ves čas prav dobro obiskana. Priporočamo, da starši v njo povedejo svojo dečo, saj je čisti dobiček namenjen ubogim ptičkom po naših nasadih. Odlikovanec naše čestitke!

Kačmarek

Fritz Schultz, Lucie Englisch, Ralph Artur Roberts

Predstave danes ob 3., 5., 6., 7. in 9. uri zvečer

Zvočni kino

Ideal

Domače vesti

Nov notar v Mariboru. Kakor objavlja predsedstvo višjega deželnega sodišča, bo notar g. Jakob Kogej končal svojo službo kot notar v Šmarju 16. januarja 1932 in jo nastopi kot notar v Mariboru 18. januarja 1932.

Promocija. Na medicinski fakulteti zagrebške univerze je bil g. Bogomil Roš promoviran za doktorja vsega zdravilstva. Na ljubljanski filozofski fakulteti je diplomiral iz kemije g. Marijo Foerster iz Ljubljane. Čestitamo!

Ostavko na državno službo je podal g. dr. Lojze Campa pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Izpit diplomatsko-konzularnih kandidatov. Za diplomatsko-konzularni izpit v ministruvstvu vnanjih zadev se je prijavilo 12 kandidatov. Izmed teh so sprejemni izpit z uspehom opravili štirje kandidati, med temi ožji rojak Frido Pogacnik.

Srebrna poroka. Dne 23. t. m. sta obhajala v Prutu 25letnico zakonskega življenja g. Škrinjari Ivan in njegova družica g. Marija. Se mnogo let!

Poročila sta se g. dr. Dolfe Schauer, sodniški pripravnik pri deželnem sodišču v Ljubljani, z gđ. Marjanco Rozmanovo iz Ljubljane. Čestitamo!

Ekskurzijski odsek JUJ se bo ustanovil v ponedeljek 28. t. m. ob 10. na ustanovnem sestanku v sobi odsekov JUJ v Ljubljani, Franciškanova ulica. S tem se bo delovanje v JUJ še povečalo in poglobilo, saj bo novi odsek skrbel za sredstva, da bo omogočeno našemu učitelstvu spoznavati našo kraljevino in sosedne države.

Kmetijski pouk po radlu v prvi polovici januarja 1932. Odbor za radijske predavanja sporoča, da bodo v prvi polovici meseca januarja 1. 1932. naslednja kmetijska predavanja: v nedeljo 3. januarja ob 8. bo predaval ravnatelj inž. Lah o pomenu dobrega semena za pridelek, v četrtek 7. januarja ob 18. voditeljica gospodinjke šole s. Izabela Gosakova kako naj gospodinja vpliva na ugodnost in udobnost v kmetijski hiši (zlasti za žene in hčere) in v nedeljo 10. januarja ravnatelj mlekarške šole inž. Šabec o mlekarstvu drugod in pri nas ter v četrtek 14. januarja ob 18. ravnatelj mlekarške šole inž. Šabec o potih in ciljih k podvigu našega mlekarstva.

Poštna direkcija v Ljubljani je prejela že od več tvekd povelj, v katerih odklanja jo inženiranje v mednarodnem telefonskem imeniku. Poštna direkcija pripomni, da ona ne namerava izdati nobenega mednarodnega pa, tudi ne tuzemskega telefonskega imenika, ker ga je šele pred kratkim izdala in da zato ona ne pobira nobenih oglasov za kakršnikoli telefonski imenik. Če bi kak telefonski imenik izšel, poštna uprava ne prevzame zanj nobene odgovornosti v kakršnemkoli pogledu. Ko se bo pripravil novi telefonski imenik, bo to poštna direkcija uradno razveljavila.

V spomin Avgusta Šenoi. V Zagrebu se bo danes na slavnosten način vršilo odkritje spominске plošče na rojstni hiši velikega hrvatskega književnika Avgusta Šenoi.

Je umrla ga. Ivana Zoričeva. Pogreb pokojnice bo danes ob pol 16. — V Markovcu je preminila ga. Marija Petričeva, rojena Krasovčeva, gostilničarka in posestnica. Pokojnico so ob velikem številu občinstva pokopali v četrtek na pokopališču v Podcerkvi. — Pokojnikom blagospomin, žalujočim naše sožalje!

Dr. Just Pertot, znani zdravnik in narodni delavec v Trstu, ki je bil več mesecev po nalogu posebnega tribunala v Rimu zaprt in zaradi tega izbrisan iz imenika zdravniške zbornice v Trstu, je moral zapustiti Trst in Julijsko Krajino in se preseliti v Jugoslavijo. Naselil se je v Zagrebu, kjer sedaj ordinira v Deželni ul. št. 89.

Ameriški publicist Scherer v Jugoslaviji. Odlični ameriški publicist Scherer bo dne 28. t. m. predaval v Zagrebu o Japonski in Siamu (s projekcijami). O istem predmetu bo Scherer predaval tudi v Beogradu, Ljubljani in Celju. Predavatelj je več let preživel na Japonskem.

V srečni, toda nežni dobi.

Varujte in obnovljajte mlado moč svojih otrok, da se stano izrablja za rastjo, učenjem in igro. Ovomaltine je vsled raznolikosti in bogastva hranilnih snovi, ki jih vsebuje, neraznood potreben deci kadar se razvija.

Zdrava krepljena hrana Ovomaltine vsebuje v svojih topljivih zrnih najbolj zlahne sestavine slada, svežih jajc in svežega mleka, katerim je radi boljega okusa dodan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastoj. Cena malega zavojčka Din 16.—. Dobiva se povsod.

DR. A. WANDER, D. D. ZAGREB

OVOMALTINE

pospešuje rast.

Nova knjiga o negi otroka. Znanstveni otroški zdravnik g. dr. Dragaš je za božič izdal knjigo »Otrok v predšolski dobi« (od 1. do 8. leta). Knjiga je prva te vrste v naši državi. Napisana je poljudno in zanimivo in bo materam najprijaznejši priročnik. Na 273 straneh vsebuje poglavja o negi, prehrani, vzgoji in razvoju otroka. Srečala je tudi lepo ilustrirana. Dobite jo v vsaki knjigarni, broširano po 33 Din, elegantno vezano pa po 42 Din.

Veziljac. Prešli smo mesecnik za ročno delo »Veziljac«, ki že dve leti izhaja v Zagrebu v redakciji g. Drage Kovačevičeve. Narodna znaša četrtino 30 Din. Naroča se pri upravi v Zagrebu, Samostanska ulica 2.

Ito — zobna pasta najboljša.

Grozna usoda siromašnega delavca. Na železniški progi Zagreb—Vinkovci so v bližini Lastova našli na železniškem tiru razmesarjeno moško truplo. Komisija je ugotovila, da je mrtvec identičen z 38-letnim dnevnikařem Gjuro Vojnovičem iz Boograda, ki se je vračal k svoji rodbini v Adu, da z njo skupno praznuje božične praznike. Pri sebi je imel svoje prihranke v znesku 240 Din. Domneva se, da je Vojnovič padel iz vlaka.

Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Mariboru je prepovedalo Oravcu Josipu, rojenemu l. 1886. v Zgorjemem Jakobskem dolu, stanujočemu v Spodnjih Hlapljah, zahajati v krčme za dobo 2 let, to je od 14. novembra letos do 14. novembra 1933.

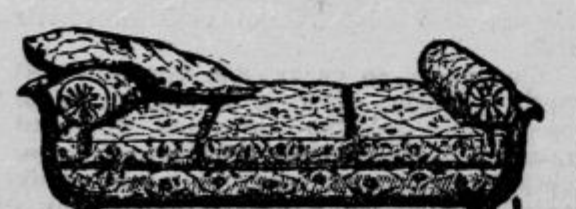
Večer Jadran. Straže

z revijo narodnih noš 9. januarja 1932 LJUBLJANA — UNIONSKA DVORANA Vstop ni vezan na posebna vabila. 15706

USPEŠNO NEGOVANJE OBRAZA S PRVOVRSTNIMI PREPARATI kosmetični salon Darinka Vdovič, Ljubljana, Gradišče 2. 15755

Kako postanem dober godbenik? To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 101-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico! 311

COUCH ZOFÉ

RUDOLF SEVER

dobite pri tapetniku

MARIJIN TEG STEV. 2.

Smučarji — sportniki!

Predno se odločite za nakup smučk, palic, vezel in drugih zimsko-sportnih predmetov zahtevajte brezplačni cenik od tvrdke

Joan Savnik Kranj 10

Vezl: Seldi otroške Din 70, velike Din 85, nemško streme Din 115, Alpina Din 240. Palice: leska otr. Din 35, velike Din 45, najfin. Din 55; bambus otr. Din 45, velike Din 60, najfin. Din 85. Smučarski šali Din 25, tirolski 55; Pljaka Din 24; volnene kravate Din 13, nogavice Din 26, rokavice Din 35; sanke otroške Din 85, velike, spredaj zavite Din 135. 15599

Vino so kradli. Peter in Amalija Kekec ter Bideršek, rudar v poklju, so že lani napravili v mlo oddis kletnega ključa Antona Bombeka, posestnika in vrbkarja v Moskanjcih. Oddis so zanesli k mehaniku v Gorisnici in ga prosili, da jim napravi nov ključ. Tako je trojica nemoteno hodila v vinsko klet na Gorenjskem vrhu. Od ključa lani dalje je zmanjkalo nad dva polovljaka vina. Z zadevo se bo sedaj bavilo ptujsko sodišče.

Iz Ljubljane

Mestna elektrarna opozarja občinstvo, da ji je bilo prijavljeno v zadnjem času, da hodijo okoli konsumentov razne osebe, ki se predstavljajo kot odposlanci, odmorila uslužbenici mestne elektrarne z naročili, da pregledajo, ali je instalacija električnih vodov pravilno izvedena ali ne. Mestna elektrarna ni za to nikogar pooblastila in je vse to neresničeno. Uslužbenici njeni imajo legitimacije, s katerimi se lahko izkažejo napram strankam. Namen teh lažnih revizorjev je povsem drug. Ceno občinstvo se naproša, da take revizorje takoj naznani najbližjemu stražniku, obenem pa o tem tudi obvesti ravnateljstvo mestne elektrarne.

Miting Narodne Odbrane bo 3. januarja ob pol 11. dopoldne v veliki dvorani Uniona. Mitinga se udeležijo poleg narodnih poslancev iz dravske banovine tudi dva zastopnika središnjega odbora Narodne Odbrane iz Beograda, in sicer njegov glavni tajnik, advokat Uroš Bjelič in njegov član prof. Djordje Andjelč.

Otvoritev idejnega tečaja središteslovcev. Danes ob 11. bo v dvorani Naprednega dijaškega doma (Tomanova ulica 3) obtožen letošnji idejni tečaj središteslovcev iz vse Slovenije. Tečaj bo trajal do vsteteja 30. t. m. in bo obsegal 19 raznih predavanj o socijalnih, kulturnih, nacionalnih in gospodarskih vprašanjih. Med predavatelji so poleg akademikov odlični predavatelji iz našega javnega življenja. Predavanja bodo vsak dan ob 9. dop. in ob 3. popoldne, naktar bo sledila debata. Izvorniljubljanski središteslovci se je do večerja prijavilo preko 80, in sicer iz Maribora, Celja, Kranja, Novega mesta in Kočevja. Dijaškinje bodo nastanjene v »Mladici«, dijaški pa v Akademskem kolegiju, kjer bodo tudi imeli vsi skupno hrano. Opozarjamo vse prijatelje mladine na ta tečaj ter jih vabimo, da se zlasti udeležijo današnje otvoritve tečaja.

Tečaj ruskega jezika otvoril v začetku januarja prosvetni odsek Delavske zbornice. Poleg osnovnega pouka, bo tudi pouk s pomočjo gramofonskih plošč, da se uho tako še lažje privadi na blagovojne in pravilno izgovorjavo ruskega jezika. Kdor se želi udeležiti ruskega tečaja, naj se zgleda 6. januarja v knjižnici Delavske zbornice pri knjižničarju, od 10. do 12. in od pol 18 do 20 zvečer.

Vpisovanje v zasebne učne tečaje. Na novo se otvorijo v Delavski zbornici večerni tečaji za nemščino, računstvo in za splošno izobrazbo. Po potrebi bo tudi nedeljski tečaj. Telesko bosta po 2 uri, mesečno 40 Din. Vpisovanje bo v sredo 30. t. m. od pol 19. do pol 21. v Delavski zbornici (iz glavne veže takoj na desno, steklena vrata). Tudi dobite tudi pojasnila in nasvete.

Staršinska organizacija Preporoda priredi v dnevi od 27. do 30. t. m. idejni tečaj za središteslovce. Predavali bodo odlični javni delavci in voditelji naprednega dijaštva. Ker se bodo obravnavala vsa današnja vprašanja središteslovcev in dijaštva sploh, opozarjamo tudi p. n. javnost na posebni pomen tečaja. Otvoritev bo danes dopoldne ob 11. v areni Narodnega doma. Vsi, ki se zanimajo za dijaško delo, so vabljeno vabljene; za Preporodaše je udeležba obvezna.

Božičnica Propagandnega društva z božičnim sejmom, vse v režiji aramzerjev bo v torek, 5. januarja v Unioni, na kar že danes opozarjamo vse ljubitelje folklorne.

V veliki dvorani na Taboru bo drevo ob 20. redna plesna vaja. — Na Silvestrovem večeru Sokola I. na Taboru bo leto zelo bogat in izbiran spored.

Gojenci in gojenke Christofovega učnega zavoda so darovali ob priklbi rojstnega dne 21. Vol. kralja Aleksandra I. od

ROKAVICE

Nappa 56 — nanjene

damske

Miklošičeva c. 14

Poljanska c. 5

Celovška c. 56

Ciril Ahlin

Penkala

epne in anodne baterije dajejo

lako svetlobo, trajaj dolgo in

zato so najbolj zahtevane 320

boru RK za stradalajoče otroke znesek 85.50 Din, ravnatelj Christof 50 Din in strokovni učitelj Lukež 10 Din.

Prazniki tudi na policiji. Na božične praznike so imeli mir tudi na policiji. Samo na sveti večer sta bila pripeljana na upravo dva brezposelna delavca, doma z dežele. Oba sta bila sestrada. Na policiji so jima postregli s tonlo jedjo, tam sta tudi prenočila, za praznike pa so ju poslali ker sta bila brez sredstev, domov s prislilnimi potnimi listoma.

Tatinski drobiž. Posestnik Franc Nanut, stanujoč Ob Ljubljani 33, je prijavil, da mu je odnesel neznan prijatelj koščke pečenko v četrtek ponoči štiri koki, vredne 100 Din. — V stanovanje posestnika Alberta Ivančiča, stanujočega v Černetovi ulici 32 v Šiški, se je splazil v četrtek dopoldne neznan tat ter mu odnesel 1500 Din vredno črno suknjo z baržunastim ovratnikom. Tatvino je izvršil najbrže kak berak.

Pazite na kolesa! Tatovi kolesi trči med prazniki niso mirovali. Golence moranjske podoficerške šole Boris Grušen iz Dravlj je prišel na božični dopust, si izposodil od prijatelja 1200 Din vredno kolo in se na božič odpeljal v Černetovo ulico v Šiški. Tam je spravil kolo v vežo hiše št. 26, kjer pa ga je kaj kmalu zavaljal neznan zlikovec in se odpravil z njim. Enako smolo je imel tudi posestnik Ivan Šmerdu iz Šiške, ki mu je odpeljal kolo z domačega dvorišča.

Sirova prepečaja. Predsimočnim sta srečala na Gallusovem nabrežju dva neznanca mlada moška sobesilarskega vajenca Martina Kovčiča in podira na tla in ga začela brez povičja pretepati. Pustila sta ga šele, ko so zaradi vidljive žrtve orihitili na pomoč ljudje. Napadalec sta zbežala v temo, precej poškodovan in vajenec, ki je bil ranjen tudi na očesu, pa je moral iskati zdravniške pomoči. Sirova napadalec išče policija.

Iz Celja

Božični prazniki so potekali v Celju v najlepšem redu in miru. Večjih javnih prireditvev ni bilo, čeprav je vzrok huda gospodarska kriza, ki jo preživljamo. Iz tega vzroka so izostale tudi razne božičnice in veselice v okolici, med njimi tradicionalna božičnica gasilnega društva v Zalcu.

Krasno vreme je izrazilo množice Celjanov na prijubljene izletne točke v bližnji celjski okolici. Po mestu so se razširile večerj dopoldne vesti o silnem pretepu vojne pilske družbe na sveti večer na Anskem vrhu, kjer da je obeležil nekdo mrtve, kar je menda samo izmišljotina.

Seja mestnega občinskega sveta celjskega ne bo v torek 29. t. m., temveč šele po novem letu.

Celjsko poverljivost Vodnikov družbe prosi člane, da čimprej vzamejo letošnje knjige v turško-prometni pisarni (Tourist-Office) na Krekovem trgu, kjer naj letošnja tudi vnaprejšje članarino za prihodnje leto v znesku 20 Din. Novim članom je na razpolago tudi še nekaj letošnjih knjig.

Trgovci in obrtniki v Celju in okolici se opozarjajo, da bo v torek 29. t. m. v dvorani I. nadstropja celjskega Obrtnega doma zelo važno predavanje finančnega svetnika g. Josipa Mozetiča iz Ljubljane o davku na poslovni promet, zastpi pa o novem skupnem davku. Priidite polnoštevilno!

O smučarstvu bo predaval sredi januarja pod okriljem zimsko-sportnega odseka savinjskega podružnice SPD v Celju znani ljubljanski smučar g. Gmčlovec, ki bo spremljal svoje zanimivo predavanje s 100 slikovitimi slikami. Datum predavanja bomo objavili pravočasno.

Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17. pol 19. in pol 21. in jutri ob pol 21. zvočno filmsko opereto »Lazni soprog«.

Iz Maribora

Prosvetni delavci. Danes dopoldne ob 9.30 ima ZVK v spodnji dvorani Narodnega doma zvečer VI. redni občni zbor. Prometni minister je vsem udeležencem občnega zbora dovolil polovično vožnjo po železnici. Udeleženci naj ne oddajo železniških voznic, ki so veljavne za brezplačni povratek na podlagi potrdila Zveze.

Božični prazniki so minili v lepem prazničnem razpoloženju in ob milim zimskim vremenom. Praznik so Mariborčani slavili po večini doma, na Stefanovo po so odšli v bližnjo okolico na solnce in dobro kapljico. Oba božična dneva so bili kinematografi polni občinstva. V Narodnem gledališču so uprizorili opereto američero »Viktorija« in njen huzar in je bilo gledališče nabito polno. Tudi popoldanske predstave in večerna predstava na Stefanovo so bile dobro obiskane. Revnim otrokom je mestna občina priredila lopo božičnico pod okriljem društva za podporo revnim učencem. Razdelili so podpore nad 600 otrokom. V oskrbnišnici so obdarovali siromahe, socialni urad občine se je spomnil za božice tudi ubožcev v ptujski in moretinski hišalnici. Tam sta posebna delegata zastopala mestno občino.

Gledališče uprizorilo danes ob 15. Zel lerjevo opereto »Tijerac« ob 20. pa bo repri za opereto »Viktorija« in njen huzar.

Otvoritev mestne ogrevalnice. Še pred novim letom bodo na podlagi sklepa glavnega odbora pomožne akcije otvorili v suterenu druge dokliske mečanske šole v Camkarjevi ulici ogrevalnico. Na razpolago bodo štirje prostori z dohodom preko dvorišča iz Razlagove ulice. Prostorji bodo primerno urejeni, v njih bodo pripravili tudi kuhinjo, tako da bodo dobivali reveži toplo mleko, čaj in kruh.

Pomožna akcija za siromašne sloje je našla tik pred prazniki boljši odziv. Ponovni apel mestne občine je našel dobrotnike posebno med uradnimi krogi. Uradniki OUZD so darovali skupno nad 1500 Din. Magistratni nameščenci pa so sklenili dati po 1 do 1.5 odst. od svoje plače 1. prihodnjega meseca. Tudi ostali uradniki so prikočili rezežem na pomoč in nekateri izmed njih so celo sklenili, da sami obdarujejo najrevnejše. Gotovo najde zgled uradnikov posnemačev tudi med premožnejšimi sloji.

Zupanova zahvala. Od nepoznanega dobrotnika je sprjel zupan za pomožno akcijo 1000 Din. Zupan se mu na tem mestu priročno zahvaljuje in želi, da bi našel mnogo posnemačev, ker je beda tako velika.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Strakova lekarna na Aleksandrovi in Savostova lekarna na Kralja Petra trgu.

Tat koles pobegnil. Na dan pred božičem je pobegnil naznik na nevaren tat koles 21 letni Fmerik Čuš. Ko ga je paznik vodil k preiskovalnemu sodniku, je tat na

Kino Ljubljanski dver

Telefon 2730

Danes nov spored in sicer
Vaš ljubljene

Tom Mix

v filmu prav posebnega junaštva

Oklopna pošta

Predstave ob 3. pol 5. 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

Cene 4 in 6 Din.

enkrat izginil, kakor da bi se udril v zemljo. Čuš je bil že večkrat kaznovan in je zelo nevaren posebno kolesom. Še pred kratkim je bil v zaporu. V zadnjih dveh tednih je ukradel 7 koles.

Negzoda. Davi se je ponesrečil 18-letni pekovski pomočnik Ivan Vrenko iz Krčevine S kolesom in košem kruha je na Tomšičevi ulici padel in si zlomil desnico. Odpeljali so ga v bolnico.

Iz Kranja

Šola in doma. Na tukašnji realni gimnazij se je ustanovilo društvo »Šola in doma«, ki bo goščo čim ožje stike med šolo, starši in učenci. Na prvem sestanku je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik tovarnar g. Makso Fock, tajnik šolski uravritelj g. Jakob Slapar, blagajnik profesor g. dr. Simon Dolar, odborniki: ga. Aza Eimerjeva, ga. Filipina dr. Jančeva, prof. g. Adolf Ivančič in kaplan g. Košir Jožep. Društvo je nabavilo radijski aparat, ki se uporablja za predavanja. Zbirajo se še sredstva za nabavo gramofona, s katerim se bo poglobljaj pouk živih jezikov. Priatelj, podpirajte društvo!

Z Jesenic

Najlepše božične praznike je Jesenčanom omogočil TK »Skala«, ki je ogural v dvorani KPD naš planinski film »V kraljestvu zlatoroga«. Pri vseh predstavah je bila prostorna dvorana zasedena do kraja. Polog domačinov si je ogledalo film mnogo ljudstva iz vsega nadoljskega sroza. TK »Skala« je s tem filmom napravil naš domovini neprecenljivo uslugo, ker je odkril širnemu svetu prelestne naravne lepote naše ožje domovine.

Podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda na Savi je priredila na sveti dan popoldne v dvorani Delavskega doma božičnico za svoje matiče. Na sporedu so bili nagovor predsednika g. Ivana Sege, deklaracije in recitacije, petje, godba, lepa igra in obdaritev otrok.

Iz Tržiča

Ekskurzija. Dijaki Kranjske tekstilne šole so pod vodstvom svojega ravnatelja g. inž. Hočevarja in v spremstvu strokovnih učiteljev obiskali tržiško predmestje in tkalnice, ki jim je na stečaj odprla svoja gostoljubna vrata. To so redni vsakoletni gostje naše predmestne in tkalnice, ki je eno najlepše urejenih podjetij te vrste v naši državi.

Kolodvorski most je iz dneva v dan etarši in slabši. Dopustna prevozna teža se je znižala že na 1200 kg, tako da si ne upa nobeno, z večjim tovorom naloženo vozilo preko. Mestna občina dreza in dreza, cestni odbor stori svojo dolžnost, toda rešitve ni. Zgodila se bo nesreča, potem bo pa vse pokonci!

Iz Hrastnika

Oseba vst. Rudniški nadzornik g. inž. Persogaja, obratovodja rudnika v Hrastniku, je postavljen za vodjo rudnika v Kočevju. Svoje novo mesto bo nastopil 1. januarja. Hrastniško Glasbeno društvo bo pogrešalo svojega predsednika, druga narodna društva pa svojega člana. Želimo g. vodji rudnika mnogo sreče in zadovoljstva na novem, odgovornem mestu!

Upoštevalo veliko krizo in uboštvo delavstva sokolsko društvo že lanske leto ni priredilo Silvestrovske večera. Iz tega važnega vzroka opusti tudi letos to zabavno prireditev. — Paš pa bo predvajal kino Narodni dom na Silvestrov večer in na nočno leto film iz cirkuškega življenja »Artisti«.

Kino Narodni dom bo predvajal danes (v nedeljo) zanimivi film »V žoltem carstvu« ob 14. 17. in 20. Za nameček bosta še dva kratka filma, in sicer »Gasilski kongres« v Ljubljani ter Goldwynova sala.

Iz Ptuja

Javni shod priredi narodni poslanec Lovro Petovar v nedeljo 27. t. m. ob pol 9. v Ptuju v Narodnem domu, ob 14. pa v Solarijevi gostilni pri Sentjanžu. Vabljeni vsi somišljeniki!

Električna ura na ptujskem magistratu je po enoletnem poživljanju stopila ravno za praznike v obrat. Skrajni čas! Instalacija je napravila tvrdka Jugoslovenski Siemens v Ljubljani. Za primer motnje ali ukinitve elektriniškega toka, ki ga dobavlja mesto iz Fale, ima ura rezervno baterijo, da ostane lahko še najmanj 24 ur v akciji.

Mestno načelstvo opozarja hišne posestnike, da morajo v zimskem času, posebno ob polodici, očistiti pločnike in jih potresti s pepelom.

Dražba gnoja in odpadkov v mestni klavnici za leto 1932 bo 28. t. m. ob 11. dopoldne. Izključna cena se določa na licu mesta. Izdajatelj mora izkupnino takoj plačati.

Sokol priredi Silvestrov večer v zgornji dvorani Narodnega doma s pestrim sporedom. Sodelovala bo mestna godba z jazz-orkestrom. Prijatelji Sokola so vabljeno vabljeni na prireditev.

Kino. V nedeljo ob pol 16. pol 19. in pol 21. se bo predvajal nemi film »Junka teme«. V glavni vlogi Douglas Fairbanks.

Iz Konjice

Na seji občinske uprave 23. t. m. je bil soglasno sprejet občinski proračun, ki predvideva 390.998 Din dohodkov in toliko izdatkov. Nasproti lanskemu je manjši za 68.473 Din. Doklade so znale lani na državne neposredne davke 115 odst. sedaj 90 odst., občinske trošarine pa ostanejo iste. Med izdatki je predvidenih 35.100 Din za redarstvo, 7.150 Din za zdravstvo,

Kaj je industriji potrebno v času krize?

REKLAMA!

Katera reklama je najboljša? Ustno doprinešena. Kdo jo more uspešno vršiti za Vas?

ZASTOPNIK,

ki istočasno že tudi pridobi naročila. Če imate interes pridobiti si prvo razrednega zastopnika - prodajalca, pišite pod »J. M.« »Vest« na oglasni oddelek »Jutra«.

22.960 Din za socialno skrbstvo, 51.082 Din za šolstvo, 3550 Din za kmetijstvo, 8500 dinarjev za gospodarstvo, 64.530 Din za upravo, 12.800 Din za javne naprave, 90 tisoč 213 Din za odplačilo dolgov in obrestovanje posojil, za druge stroške in izredne izdatke pa 14.112 Din. Proračun ubožnega sklada je 26.710 Din in bo morala občina prispevati 21.600 Din. V davčni odbor za prihodnja tri leta so izvoljeni: g. notar Jerob, trgovec Petek in posestnik Sutter. Občinska uprava ni mogla ugoditi prošnjam Sokola, odboru za prireditve vinske razstave in tudi ne more prispevati krajevnemu odboru Rdečega križa za popravilo dovozne ceste. Gasilnemu društvu pa jamči za posojilo do 30.000 Din za nabavo čerpi. Pri slučajnostih se je obravnavalo vprašanje pomožne akcije rezevov in instalacija električne razsvetljave ter telefona na knjižnem kolodvoru.

nj. Občni zbor knjižnega Sokola bo 16. januarja ob pol 20. v dvorani v Narodnem domu. Češki tečaj za sokolske pripadnike se prične 13. januarja ob pol 20. istotam. Vodil bo podpredsednik Prorazil. Opozorjamo še, da je udeležba na vesoljskem zletu v Pragi možna samo v slavnostnem kroju.

Iz življenja na deželi

SV. JEDERT NAD LASKIM. V primeru iluminirani in okrašeni učilnici tukajšnje šole je priredil šentjerski Sokol akademijo, ki je ponovno dokazala njegovo društveno delavnost in močan razmah vnetih sokolskih pokretov ter lep napredek telovadbečih članov, narasčaja in deca. Z obširnimi sporedom se je društvo z akademijo prvič predstavilo javnosti in ta je sledila s simpatijami, priznanjem in z burnim plaskanjem posameznim točkam sporeda. Spored je otvoril društveni starosta Br. Goob s primernim nagovorom. Agilni člani, ki so si na ta način prirediteli zasluge na proslavi tukajšnjega Sokola, so prejeli diplome in pohvale. Med njimi je tudi naš Miheč, izbrani telovadec, ki je bil deležen pri izvajanju telovadnih točk burnega odobravanja. Največ pozornosti je bilo posvečeno telovadnim točkam, prostim in skupinskim vajam članov in članic, kakor tudi orodnim vajam na bradli in drugo, ki so bile izvajane lepo, brezhibno. Izpričanje so trud in veselje naših telovadcev, ki so to pot presenetili marsikatero dvornjivca. Lod je prebit in že to je velik uspeh enega izmed najmlajših sokolskih društev celjske župe. Leno uspeša akademija se je zaključila z obdaritvijo deca. Vsem, ki so prinesli darov, iskrena zahvala!

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 27. ob 15.: Dve nevesti. Znižane cene. — Ob 20.: Arsene Lupin. Znižane cene.

Ponedeljek, 28.: Zaprt.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 27. ob 15.: Madame Butterfly. Znižane cene. Izven. — Ob 20.: Grofica Marica. Znižane cene. Izven.

Ponedeljek, 28.: Zaprt.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Nedelja, 27. ob 15.: Ptičar. — Ob 20.: Viktorija in njen huzar.

V operi se bo pela danes popoldne ena najlepših Puccinijevih del »Madame Butterfly«. Naslovno ulogo bo pela ga. Giungioneceva Suzuki bo ga. Kogojeva, Pinkerton bo Banovec, ameriški konzul Janko. Dirigent dr. Švarc. Zvečer ob 20. pa se bo pela zopet »Grofica Marica«, ki je šla že več kot 60 krat preko našega odra. Danes bo prvič pel ulogo Tasla Gostič. Poleg Poličeve in Gostiča nastopita Kukveč in Peček. Da nam bo Janko kot komorni sluga Peniček prinesel nekaj novega, je prav gotovo. Dirigent kapelnik Neffat. Cene pri obeh predstavah znižane. Opereta »Dežela smehljaj se ponovi v torek 29. t. m. za C.

Ljubljanska drama ponovi danes ob 15. izredno zabavno kmetijsko igr »Dve nevesti«, ob 20. na detektivsko komedijo »Arsene Lupin«. Obe predstavi po znižanih cenah.

Božična Ljubljana

Nekaj trenutkov odeti v skrivnostno človekova rojstva povrnjeni v davno preteklost, z nčestvilnimi legendami in sebi o Bogu, ki se je počlovečil, da bi kot človek odrešil vse, smo se ljudje leta 1931. znašli v treh praznikih malo s temno v srihi. Pa nič zato. — Tako nekam čudno je v nes Slovincih božič ukoreninjen, da nam skrbi polna sedanjost ni mogla vzeti veselja svete noči. Človek se je rodil — in misel, da slavimo praznik in zimski čas, sta dala svoje, da smo se učarali v tisto sladko omamno, skrivnostno romantično stanje božične pesmi in tistih trenutkov popolne maše, ko človeku beže spomini vesel in žalostni in mu je to noč zdaj pa zdaj hudo in blago, da sam ne ve zakaj...

Trgovine so zaprte. Ceste se praznično. Sveti večer je. Povsod diši po kadilu. Mesto je tu pa tam kakor cerkev. Tega ali onega vsaj občina podobno občutek. Vesel je tega občutka in kakor fant dekletovo rožo ga skuša ohraniti tja do polnočnice.

Kako čudno je kdaj pa kdaj s človekom! Z večno skrivnostno lastnega rojstva hodi po svetu in nenehoma išče harmonije sam s seboj in z zunanji svetom. — Pa se zamakne v en sam neskončno mašen trenutek, ki mu je po duši in v skladu z uro, skozi katero gre svojemu počitku naproti.

Nameravamo pri Sv. Jederti graditi telovadnico s primerno dvorano, kar pač sedaj najbolj pogrešamo. Ker bo to tukajšnji narodni prosveti v nemalo korist, delujeta skupno krajevni šolski odbor in Sokol. Tu di elektrifikacija tukajšnje okolice postaja zopet aktualna, ker namerava TPD razširiti svoj obrat v našem okolju in postaviti v Sv. Jederti transformator, s katerim bi se lahko okoristilo tukajšnje ljudstvo. To potezno ravnanje istva TPD v Laskem pozdravljamo iz mnogih razlogov.

Kočevje dobi moderno razsvetljavo

V soboto 19. t. m. se je vršila zgodovinska seja kočevskega občinskega odbora, pri kateri je bila končno sklenjena pogodba med mestno občino in krajskimi deželimi elektrarnami zaradi elektrifikacije. Po tej pogodbi bo dobilo naše mesto moderno električno napeljavno s 1. novembrom 1. 1932.

Pred meseci smo že poročali o tem veličavnem vprašanju našega mesta, ki je gospodarsko vprašanje ne samo Kočevja, marveč vse Kočevske in dobrega dela Dolenjske sploh. Danes moremo naglasiti, samo svoje zadovoljstvo nad tem, da hiso zmagali pri tem vprašanju zasebni interesi. S sklenitvijo pogodbe je to vprašanje rešeno in prebivalstvo vsega kočevskega sraza bo v kratkem času lahko dobilo elektriko.

Elektrifikacija tega, tako revnega dela Dolenjske bo podlaga za vsesplošen razvoj obrti in industrije, ki jo ti kraji najbolj pogrešajo. Za Kočevje samo je elektrifikacija toliko pomembnejša, ker je bilo mesto dosedaj preskrbljeno s skrajno slabo električno silo, ki je bila ovira pri razvoju kočevske industrije in obrti.

Pogodba, ki sta jo sklenili mestna občina in KDE je za naše mesto zelo ugodna in je iz nje videti, da je sestavljena v korist našemu siromašnemu prebivalstvu. Najvažnejše je določilo pogodbe, ki pravi, da se elektrarne zavežejo preurediti omrežje v Kočevju najkasneje do 31. oktobra 1932, s katerim dnem morajo najkasneje prevzeti preskrbo Kočevja z električno energijo trofaznega toka. Elektrarne bodo v to svrhu zgradile na svoje stroške daljnovod 20.000 voltov do Kočevja in v Kočevju ustrezno transformatorsko postajo in nizkonapetostno omrežje.

Dosedanje mestno elektrarno prevzamejo KDE, dočim ostanje poslopja še vedno last mestne občine. Obenem prevzamejo elektrarne v last celotno električno omrežje v stanju, v kakršnem se nahaja. Ker bodo potrebovale elektrarne tudi stavbe dosedanje elektrarne, zlasti stanovanjsko hišo za svoje nameščenice, bo mestna občina dala te elektrarnam v najem.

Nad vse važno je določilo, ki govori o ceni toka. Cena bo v našem mestu enaka cenam toka v okolici Završnice. Pri tej ceni se gleda predvsem na obrt in industrijo, ki bosta dobivali tok mnogo ceneje. Cena toka za luč bo znašala za kilovatro uro 3.25 Din, za javno razsvetljavo 1.63 Din, za motorno silo pri 30 kilovatih urah mesečno po 2 Din, pri večji porabi za prvih mesece porabljenih 100 kilovatih ur po 1.75 Din, za drugih 100 kw ur po 1.40 Din, za vso ostalo uporabo pa po 1 Din. Elektrarne tudi jamčijo, da cena toka ne bo nikoli višja od današnjih cen, pri čemer služi za podlago vrednost 100 Din je enako 9.125 švicarskega franka na curiški borzi.

Za naše mesto je ta pogodba toliko važnejša, ker bo z njo rešeno tudi vprašanje preskrbe vode. Dosedaj smo zlasti poleti mnogo trpeli zaradi pomanjkanja vode, ker stroji niso ustrezali potrebam. Sedaj bodo elektrarne preuredile črpalke pri vodovodu na trofazni pogon, preskrbele bodo elektromotorje, avtomate, montirale vodovod do črpaljk, izvršile sklopitvenje motorjev in črpaljk in vse druge naprave, a vse to za pavšalni znesek 55.000 Din, ki ga založe elektrarne brezobrestno. Vsa vodovodna naprava pa bo ostala še nadalje v lasti mestne občine.

Dodatno k pogodbi je bilo sklenjeno, da se tej elektrifikaciji priključiti tudi še prva kočevska vas Mahovnik, in to najkasneje eno leto za Kočevjem. Važno je tudi, da bodo elektrarne preuredile na svoje stroške obstoječo cestno razsvetljavo v dosedanjem obsegu.

Zimsko sinja noč.

Okna hiš so razsvetljena. Tu pa je skozi nezastirane šipe videti razsvetljeno božično drevesce. V čisto praznično zvoniko otroški glasovi. Božična pesem ustavi samotnemu človeku korak. Posluhne, in na tem kmalu sam poje:

Sveta noč, blažena noč —

Ali vse ni tako idilično. Iz marsikatero hiše se sliši vsakdanji krčmarski trušč, hreščanje pesmi, vpitje pokanje zamaskov, trkanje s kozarci, zvenčanje razbitega stekla, sikajoče sovražstvo in smeh opitih mladit — nežnih grl.

Kavarne so prazne. — Le tu pa tam moti praznoto gost — ki nima ne doma ne znanca. Le on dela s svojo žalostno zamisljenostjo družbo tistim, ki praznika nikoli nimajo: streljajem. V črnih oblekah, molčeči, stoje in čakajo — da jih reši druga popolnoma ura. Tudi v njih je sveta noč. — Pokopana je — v službi —

Ponekod v mestu so visoke hiše, ki imajo dolge vrste visokih, jarko razsvetljenih oken.

Za temi okni so velike dvorane, na sredini stoji božično drevo okoli njega so dolge vrste belo pogrnenih miz, za temi mizami sedi sto, dve sto, tri sto ljudi.

Božičnica je. Bogati imajo božičnice doma.

Kočevsko mestno gospodarstvo

Kočevje, 26. decembra. V soboto 19. t. m. se je vršila v mestni občinski posvetovalnici proračunska razprava pod vodstvom župana Jovnega svetnika g. Maksa Kostanjevca. Kočevska mestna občina ima pri sklepanju svojega letnega proračuna vedno velike težave. Ena največjih je ta, da mora vsako leto vzeti v poštev sanacijo svojega denarnega zavoda. Kakor je znano, je prišla Mestna hranilnica pred leti v denarne težave. Pod novim županom se je pričela energična akcija za saniranje zavoda. Poleg najetja posojila se je obvezala mestna občina, da prispeva letno 400.000 Din, dočim prispevata v isto svrhu tudi mestna vodarna in elektrarna in mestna premoženjska uprava, vsaka po 300.000 Din. Zaradi teh vsot se vsakoletni proračun kočevske mestne občine zviša za 700.000 Din, odceno skupno s premoženjsko upravo za en milijon dinarjev. Ta vsota je veličanska breme, ki visi nad kočevskimi davkoplačevalci, oziroma nad vsemi mestnimi prebivalci.

Letošnji proračun je za 150.000 Din manjši kakor lanski in znaša 1.841.591,40 dinarjev. Izdatki so uravnoteženi z dohodki. Da je prišlo do proračunskega kritja, je morala tudi naša občina uvesti 100 odst. občinski davek. Poleg tega je morala občina uvesti posebno dajatev na alkohol, ki znaša za vsakih 100 litrov vina 200 Din, za 100 l piva 100 Din in 15 Din za 1 l žganja. Občinska davščina pri klavni živini se je zvišala po kosu od dotedanjih 30 Din na 60 Din. Letošnji proračun je uveličal še novo davščino na električni tok, ki ga ne producira mestna elektrarna in ki znaša 10 par pri klavni uri.

Proračun mestne vodarne in elektrarne znaša 674.972 Din in je tudi uravnotežen. Od lankega je manjši za 60.000 Din. Ob tej priliki moramo omeniti, da je postavka za vodarno absolutno previsoka. Znaša namreč 6 Din za kulvični meter. Menda je voda v Kočevju najdražja v vsej dravski banovini. Ta postavka je hudo breme za naše delavstvo in uradništvo. Laže je s postavko tokovine, ki je izenačena z vodarino, ker se elektrike siromašni čloji v toliko meri ne poslužujejo.

Proračun krajevnega ubožnega sklada mestne občine znaša 84.000 Din v izdatkih, v dohodkih pa 13.000 Din. Primanjkljaj, ki znaša 70.500 Din, se je vnesel v redni proračun mestne občine.

Občinska uprava stane letno 280.125 dinarjev, kar je za naše razmere velika številka. Solstvo nas stane letno 166.024 dinarjev, od tega gre samo za osnovno šolo 133.624,40 Din. Večška postavka je določena za gasilsko društvo, ki bo dobilo letos 23.600 Din, dočim vsa druga društva skupaj 2500 Din. Majhna pa je postavka, ki je določena za dvig tujeskega prometa; znaša le 2500 Din. Naše mesto bi moralo biti aktivnejše baš v pogledu propagande za tujski promet.

V proračunu za 1. 1932 ni postavke za brezposelne in za podporo vsem, ki se znajdejo v bedi in pomanjkanju. Zato bi bilo dobro, da bi se vsaj znesek, ki je določen za nepredvidene izdatke (35.000 dinarjev), porabili v pomoč brezposelnim.

Na proračunski seji je prišlo tudi do važnega sklepa, da se ukine redanška služba v mestu in da se posle prevzame kočevska orožniška postaja. Dosedajni nastavljeni se bodo uporabili kot uradniki, oziroma služitelji. Uvedena bo samo služba nočnega čuvaja.

Po prečitani proračuna je bila otvorjena debata, v katero so posegali vsi občinski odborniki. Videti je bilo, da je bil proračun že večkrat na posvetovalnih sejah pregledan in predčrtan. Nato je prešel mestni župan k glasovanju, pri katerem je bil sprejet proračun za 1. 1932. v celoti proti trem glasovom.

Bogat in dober pridelek do sežete z uporabo

nitrofoskala

Ruše

Tu, za temi mizami pa so brezdomci, so begunci, so brezposelni mladeniči, mladenke, stari in starke, ki večerjajo in ki bodo obdarovani.

Malo žalostno je vse to na sveti večer. Žalostno je bilo pri »Levici«, kjer je imelo božičnico sto primorskih brezposelnih beguncev, ki jim jo je priredilo delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabore«.

Takih božičnic je bilo več. Ali prav ta je omejena zlasti vredna. Zakaj mladina, člani in članice društva »Tabore« so z lastno pridnostjo, po raznih nabiranih akcijah in s svojim delom dali sto ljudem prijeten večer, da so vsaj za nekaj trenutkov bili pomaknjeni stran od svojih mračnih misli na tisti del svoje slovenske zemlje, ki je že trinajst let odtrgan od domače grude.

Večerja je bila nenavadno tiha. Časih ni bilo slišati niti vilic ne porcelana. Po vsej dvorani je vladalo le neko zamolklo govorjenje, ki bi si rado dalo duška — a v njej je bil sveti večer brezdomca.

Vendar v poteku noči, ko so rahlo zavzeli kitarci, se je veselje le razgibalo. — Na oder je stopil podpredsednik društva »Sotce« g. Sancin, ki je z lepoto zasnove govornim pozdravil vse navzočne goste, se spomnil bratov ob Soči in Jadranskem morju in šel med viharim navdušenjem spet na svoj prostor. Sledile so razne recitacije in pesmi. Veselje pa je zaživelo, ko so ob desetih prišli mandolinisti »Tabore«. Z godbo je bil večer rešen. Ob

REVMATičNE BOLEČINE

zamorete zaustaviti

Brez ozira, ali so bolečine v mišicah ali sklepih, SLOANOV LINIMENT jih bo odstranil. Brez vdrgavanja — takoj prodre, greje in umiri. Ne trpite — imejte steklenico vedno pri roki.

Uporabljajte SLOANOVO MAST proti revmatizmu, ishiasu, bolečinah v križu, bolečinam ledij, bolečinam distorzije in kontuzije in proti vsem vrstam boleznim mišičevja.

Dobiva se v vseh LEKARNAH in DROGERIJAH

SLOAN-ov LINIMENT

odpravi bolečine.

359

SOKOL

Sokolstvo in šport

Ljubljanski »Sportni list« je nedavno prinesel v članku »Sokolstvo in šport« med drugimi nepravilnimi trditvami tudi to, da »pod učinkom mednarodnih telovadnih tekem dovoljuje savezno načelnstvo v največjem času vedno nove koncesije tudi lahki atletiki. Konservativnost in nekanja nepristopnost proti lahki atletiki se je na mednarodnem telovadnem torišču že nekoliko prebrido masčevala nad tehničnim vodstvom Sokola, da bi vodstvo moglo to prezreti in da ne bi izvajalo iz tega logičnega nauka.« Človek, ki pozna zgodovino telovadbe v Sokolstvu, se mora tem trditvam prav od srca smejeti, ker pa je vprav v tem velika večina ljudi docela neopušena, med njimi tudi pisec gornjega članka, prinašamo v naslednjem nekaj podatkov, ki naj dokažejo nepravilnost trditve v »Sportnem listu«.

Nekatere panoge takozvane lahke atletike je Sokolstvo gojilo od početka, torej od 1. 1862 in to marljivo gojilo. Te panoge so bili zlasti: tek, v raznih oblikah, lučanje kamna in skoki. Tako so n. pr. hrvaški Sokoli v Zagrebu tekmovali 1. 1885, poleg običajnega orodja je v skoku v višino (najboljši skok 165 cm) in v skoku v daljino (čez 5 m) (Glej »Sokola« iz 1. 1885). Skakali so brčias, kakor tedaj navadno, z desko; vzlic temu sta oba uspeha (če že moramo vsak uspeh meriti) zelo doba; tudi še za danes.

Pri 2. slovenskem vesolju zletu 1. 1904 v Ljubljani so bile poleg orodja predpisane za tekme vrste še tele lahkoatletске panoge: skok v daljino, skok v višino in tek na 100 y. Tekmovalni red je bil že tedaj v bistvu tak, kakršnega imamo še danes; torej v bistvu sodoben. Takrat je slovensko sokolstvo »sililo« k uvedbi »lahke atletike« zgolj ljubezen do koristne vsestranske vadbe in trezen preudarek. Drugača ni moglo biti, ker k mednarodnim telovadnim tekam slovenski Sokoli takrat še niso hoteli a prva »konkurenca« to se pravi, prvi športni klub (kolikor nam je znano) v Sloveniji, se je ustanovil šele 1. 1908. To je bil dijaški klub »Hermes«, ki pa je gojil zgolj nogomet. Prvi sloški klub v Sloveniji je zrastel šele 1. 1911 z »Ilirijo«. Kolikor vemo, se ta takoj s početka ni bavil z lahko atletiko, temveč je z njo začel kolikor toliko smoteno šele tik pred vojno. Vobče smo pri sokolski telovadbi, kar pomnim, radi skakali in tekali, res, da ne za svetovno mere in ne na tekmovaliških, ki bi bila do pičice prilagojena mednarodnim predpisom. Tega tudi ne potrebujemo za svoje namene, vsaj ne vedno.

S tistimi mednarodnimi tekami je pa v resnici tako-le: vprav Sokolstvo je bilo vedno tisto, ki je z vsemi silami delalo za uvedbo lahke atletike pri mednarodnih tekamah, ker ni moglo in smelo domestiti, da bi bili sokolski vrhunski telovadci postali na orodju špecializirani športniki. Prizadevanje je bilo uspešno. Vrav naši jugoslovanski mednarodni tekmovalci so se prav v lahki atletiki in v plavanju skoraj vedno navadnost odlikovali namram drugim narodom. S številskimi lahko postrežemo! Morda le člankar misli na letošnje mednarodno tekmo v Parizu? Uspehi naših v lahki atletiki in v plavanju so bili tu res v primeri z drugimi, vendarina nedovoljna, češar so krive zelo visoke zahteve in jako kratke čas za pripravo (3 tedni). To je na tudi bila edina tekma, kjer se je kaj takega udeležilo. — V »Sportnem listu« težav takele mednarodne tekme večina niti ne pozna. Tako n. pr. je moral biti za Pariz telovadec zelo dobro pripravljen in na dveh ali treh tednih pred tem, brezdihi, krogli in konju z ročaji (8 vsi), moral je zati prazne vaje in en težen pretek 800 metra vzdolž, a za polne nika le moral pretečati 8 m v 8 sek., pretečati 160 m v višino zalučati 775 g tež. ko kroglo v obema rokama 10-50 m daleč ter preteči 100 m v 11 in dveh netinah sek.!

Tako je potekala sveta noč ponekod žalostno, ponekod veselo ali pa tiho, kakor je bilo pač s človekom.

Je pa res, da tiste stare, idilične božične romantike pri nas ni več. Pa tudi drugod po svetu je ni več. Mesta so se razrasla, dobila bovseno novo življenje, iz katerega veje hlad in je skrb v ntem gospodar boji za vsakdanji kruh velika misel, ki izriva prastare občaje, ki izriva velike zgodovinske dorečke. — V tem pa le dol molčimo naša deha. Nov svet nastaja.

Božič sam je bil prazni mrzel. Običajno, praznički minili ves tili in miren, celo tramvajski vozovi so bili nekam prazni.

Neznansko bolj pa se je oživel sv. Štefan. Ze zjutraj se je prebudila Ljubljana v

in to vse v enem dnevu. Kaj lahko se pripeti, da je izmed 14 disciplin ena ali več, ki jih tekmovalac ne obvlada dovršeno. To je treba vedno z nova naglašati, ker ljudje iz neznanja radi zahtevajo tudi nemogoče. Naša tekmovalna »lahka atletika« je torej v Sloveniji stara malone 30 let in jo je Sokolstvo imelo blizu 10 let prej, predno se je začel prvi športni klub v Sloveniji z njo pečati.

Kmetijski vestnik

Muskatni silvanec, renski rizling in beli burgundec

Med novejšimi zlahnimi trtami zavzemajo glede dobrote glavno mesto muskatni silvanec, renski ali mali rizling in beli burgundec. Po okusu se ceni točasno najbolj muskatni silvanec, toda le, dokler je še mlad, potem renski rizling in naposled burgundec.

Njihova dobrota glede arome je pa zelo odvisna od lege in zemlje in od dozorelosti. Dočim dajo iste sorte v njim prikladni legi in zemlji pri polni dozorelosti močno, polno, povsem ubrano (harmonično) vino z jako razvitim bukejem, dajo v ne-prikladni legi in zemlji z nezadostnim solnčnim obsevanjem vino s komaj čutečim bukejem brez vsakega pravega izraza. Če ne dozorejo dobro, na prevladujoče tude v njih kislina in zato ne dosežejo zaželjenih cen; smatrajo se kot navadna namizna vina. Te kakor tudi druge fine vrste, na primer traminec, rulandec, italijanski rizling, navadni silvanec sadimo in pramožujemo sicer v vseh vinorodnih krajih dravske banovine, toda največ in glede arome najbolj razvita vina najdemo na Štajerskem.

Kar se arome muskatnega silvanca tiče, omenim, da ima tudi ta kakor vse sorodne muskatne sorte to napako, da mu cvetlica polagoma gineva in postopno skoro popolnoma izgine ali izsuhti, ako se vino v sodu stara. Izpremeni se tako, da se no razlikuje mnogo od navadnega dobrega silvanca. Zato ravnamo bolj in bolj občudno, če muskatnega silvanca, muskatelca in silna muskatna vina v še mladem stanju spravimo v promet in konzumiramo.

Nasprotno pa volja za druge buketne vina, kakor na primer rizling, beli burgundec, traminec, rulandec. Arome teh vin, ako ga imajo že v močnem stanju dobro razvitega, ostane tudi v bodoče in se z dozorelostjo vina vedno bolj razvije. Vendar morajo priti tudi taka vina v steklenice, čim so za polnjenje steklenic godna, to je čez 2 — 3 leta, da obranijo do nadaljnjega starosti svojo dobroto, osebno to svoj buket, kajti a staranjem v sodih se tudi pri teh vinih buket postopno zmanjšuje.

Letošnja vina nam v veliki meri nudijo to ugodnost. Imamo namreč mnogo takih finih, močnih in zelo buketnih vin, kakršnih že dolgo vrsto let ni bilo in jih morda dolgo let več ne bo. Zato ne bo nikomur žal, če se preskrbi že sedaj z gotovo množico takega vina, zlasti dokler je še tako poceni, ter ga skrbno stara za steklenice.

Te sorte bi glede na njihovo kvaliteto še bolj pomnoževali, toda razen tega, da zahtevajo najboljše in najsobnejše lege, tudi le malo ali srednje rodijo v primeri z drugimi navadnimi sortami, zaradi česar je dohodek iz vinogreda, zasedenega s takimi trtami, zelo odvisen od vinske cene. Zato pa so cene za taka sorta vina vedno mnogo višje od cen navadnih sort, ker se sicer ne odobivajo takih vin nikakor ne izplača. Pri letošnjem letniku je pa tudi v tem oziru izjema, saj so tudi cene najboljšim vinom izredno nizke, čemur so pač krive slabe gospodarske in denarne razmere.

Napravo pojmovanje pri nakupovanju finih vin z izrednimi vrlinami kažejo mnogi kupci s tem, da ne znajo ali da nečjejo pripoznati in ločiti vina od vina. Gd.

Tudi drugi so jo na današnji praznik ubrali Ljubljanci. Zopet so se namenili proti št. Vidu, kamor se zdaj potegnejo lahko s tramvajem ali avtobusi, jo ucvrli na Posavje, kjer ne manjka prijetnih gostilnic, ter se porazdelili po ostali okolici.

Nastoplj je predpustni čas. Ze takoj prvi dan se je znašlo tudi v Ljubljani pred oltarjem nekaj parov.

Prazniki minevajo. Vrnili se bodo muškarji, turisti, izletniki. Pa bomo spet oustopili od potic, kjer jih je še kaj, ter se lotili vsakdanjega kruha. Ta tekne najboljše. Samo, da je.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije »Življenje in svet«?

Gospodarstvo

Država je ponovno vrnila Narodni banki 180 milijonov

V najnovijem izkazu Narodne banke od 22. t. m. je zabeležena važna sprememba v pogledu začasnega posojila, ki ga je letos majela glavna državna blagajna pri Narodni banki. Država je namreč odplačala za povračilo tega začasnega dolga nadaljnjih 180 milijonov Din, tako da se je dolg zmanjšal že na 95 milijonov Din.

Kakor znano, ima država, odnosno glavna državna blagajna po zakonu o Narodni banki pravico, da v svrhu olajšanja rednega plačevanja obveznosti najame pri Narodni banki začasno brezobzorno posojilo do 600 milijonov Din, ki ga pa mora vrniti do 31. decembra vsakega leta. Namen tega kredita je ta, da se državi omogoči denarna sredstva v času, ko so davčni dohodki zaradi sezonskih vplivov slabši.

Na račun tega kredita je naša glavna državna blagajna najela v juliju 330, v avgustu 140 in v oktobru 30 milijonov Din, vsega torej 500 milijonov. S tem denarjem si je pomagala v času, ko so bili, kakor vsa leto, državni dohodki slabši (pred vnovčenjem letine) in ko so bile za financiranje žitnega režima potrebne znatne vsote. Kakor drugega leta, se je tudi letos v jesenskih mesecih dotok državnih dohodkov izboljšal, na drugi strani pa je z restrikcijami v državnih izdatkih po izpadku nemških reparacij prišlo naše finančno gospodarstvo zopet v ravnovesje. Iz sredstev 300 milijonov posojila v francoskih frankih je država v prvi polovici novembra prvih 150 milijonov Din, v drugi polovici novembra pa deloma iz tekočih dohodkov nadaljnjih 75 milijonov, tako da je ostalo na tem računu še 275 milijonov.

V najnovijem izkazu na vidno ponovno znatno odplačilo od 180 milijonov, tako da ostane le še 95 milijonov, ki pa jih bo država vrnila brez dvoma še do konca meseca. Pri tem pa je najzanimivejša to, da je država, po spremembi izkaza Narodne banke, sodeč, ta znesek odplačala iz lastnih tekočih sredstev, kajti iz stanja posameznih postavk izkaza ne vidimo, da bi država v ta namen porabila kak drugi denar; njeno dobroimetje pri banki se je navzlic transak-

ciji zmanjšalo komaj za 21,3 na 61,8 milijona Din. S tem v zvezi je treba tudi upoštevati, da žitni režim danes ne zahteva več nikakih denarnih sredstev od države, kajti produkcijski presežek v pšenici je že odkupljen; nasprotno pa prinaša postopno vnovčenje nakupljenih zalog pšenice za domači korušen in za izvoz Privilegirani izvozniki družbi in žitnemu fondu znatneška sredstva, ki se še povečajo zaradi dohodkov od doplačil za domači konsum pšenice (doplačilo znaša za december 80 Din pri stotu). Zdi se, da je prišel čas, ko je Privilegirani izvozniki družbi mogoče vrniti državi denarna sredstva, ki jih je v začetku žitne kampanje morala država dati družbi v razpolago za nakup pšenice od producentov.

Ostale postavke izkaza Narodne banke ne kažejo večjih sprememb. Podlaga v zlatu in devizah je za malenkost nazadovala, in sicer za 23,7 na 2085,8 milijona Din. Menični portfelj se je znova nekoliko povečal (za 19,5 milijona) in je dosegel 1912 milijonov Din, povečala pa so se tudi lombardna posojila (za 11,3). Na drugi strani vidimo zmanjšanje obkora bankovcev za 82 na 5047 milijonov Din. Ker so se tudi obveznosti na pokaz (žirovne vloze) zmanjšale za 93,5 na 496,7 milijona Din, je skupna vsota obkora in obveznosti na pokaz, za katero je potrebno kritje, padla za 275 na 5544 milijonov in se je zaradi tega navzlic zmanjšanju podlage odstopno kritje zboljšalo. Kritje v zlatu in devizah se je namreč dvignilo od 36,9 na 37,6 %, kritje v samem zlatu pa od 30,7 na 31,7 %.

Stanje od 22. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din): v oklepnih razlike nasproti stanju od 15. t. m.): aktiva: podlaga 2085,8 (- 23,7), od tega v zlatu 1758,2 (+ 0,1), v valutah in devizah 327,6 (- 23,9); posojila na menice 1911,7 (+ 19,5); lombardna posojila 291,5 (+ 11,3); avans glavne državne blagajne 95,0 (- 180,0); pasiva: obkora bankovcev 5047,3 (- 81,7); obveznosti na pokaz 496,7 (- 93,5), od tega nasproti državi 61,8 (- 21,3), po žirovni računih 887,8 (- 51,3), po raznih računih 47,1 (- 20,8); obveznosti z rokom 751,7 (- 0,1).

Vpogledi v poslovne knjige za davčne namene

Na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI je imel zborniški član g. Fran Sirc zanimiv referat o vpogledu v poslovne knjige za davčne namene, iz katerega posnemamo:

Zakon o neposrednih davkih stavlja na davkoplačevalce v pogledu poslovnih knjig velike zahteve. Glede pridobitve mora zahtevati zakon ustrezno samo oni davkoplačevalci, ki vodi v redu svoje poslovne knjige. Priložiti mora namreč prijavi po načinu knjigovodstva začetni in končni inventar, odnosno bilanco, in račun izgube in dobička. Davčni odbor je v primeru, da davkoplačevalec izpolni ta pogoji, dolžan, da odmeri davek po prijavi samo, ako se prepriča, da so računi verodostojni in da so sestavljeni po redno vodenih trgovskih knjigah.

V svoji nezaupljivosti odredijo davčne uprave v takih primerih skoro praviloma vpogled v poslovne knjige. V ta namen stavi davčni zavezanec odredbe vpogleda, naj pristanejo na vpogled v knjige. V primeru, da davčni zavezanec odredbe vpogleda, ga brez nadaljnje zadene kontumacne posledice, ki obstoje v tem, da mu sme davčni odbor odmeriti davek po svobodnem preudarku. Na ta način si lahko davčna uprava pri vsakem še tako poštenem davkoplačevalcu pridobi pravico, da mu odmeri davek po svojih pripomočkih, ne oziroma se na prijavo, če davčni zavezanec odredbe vpogled. Vendar v teh primerih, če davčni zavezanec odredbe vpogled, večina ne gre za to, da davčni zavezanec nima v redu svojih knjig, odnosno da je dohodke napačno prijavil, ampak največkrat le za to, da se ogne neopravičenosti, zvezanim s pregledovanjem knjig, ki da jejo preveč vpogleda tudi v zasebne premoženjske razmere, kar večini davkoplačevalcev ni ljubo, zato mnogi raje rizično višje davke, samo da to preprečijo.

Pa tudi takrat, kadar davkoplačevalec pristane na vpogled, nima to boljšega učinka. Pri tej priliki ima sicer pravico, da si izposluje ugotovitev okolnosti, ki so važne za presojo verodostojnosti poslovnih knjig in da poda na zapisnik pojasnila, ki so potrebna, vendar pa prejšnja davčni odbor verodostojnost predloženih knjig povsem samostojno in docela po prostem preudarku, ne da bi imel davčni zavezanec

priliko, da zazna za razloge, iz katerih odreda davčni odbor njegovim knjigam dokazno moč.

S temi določili je davčni zakon v nasprotju z veljavnim trgovskim zakonom, ki nudi knjigovodstvu, če je v redu voden, v zvezi z zaslusnim pri, listinami in zaslusnim strank itd. dokaz za trditve. V davčnem postopanju nimajo knjige te dokazne moči, odnosno jim more davčni odbor odrediti verodostojnost, ne da bi navedel za to tudi razloge. Tako je docela razumljivo, da se večina vpogledov v poslovne knjige ponesreči ravno zaradi tega, ker davčni zavezanec nima prilike, da ovrže pomisleke proti pravilnosti njegovih poslovnih knjig. Davčni odbor sme po zakonu o neposrednih davkih priznati za verodostojne samo one poslovne knjige, ki se v redu vodijo, t. j. na način, ki omogoča sestavo začetnega in končnega inventarja pri enostavnem in bilancni ter računa izgube in dobička pri dvostavnem knjigovodstvu.

Pri nas v naših prilikah so le redki trgovci in obrtniki, ki sestavljajo vsako leto inventar. Največkrat zalogo samo povprečno ocenijo ali pa jo celo ne upoštevajo, ker se vrednost zaloga praviloma ne menja, zaradi česar inventura nima bistvene vpliva na poslovni uspeh. Pri tem pa to ravnanje ni niti v nasprotju s trgovskim zakonom, ki v § 29, izrecno navaja, da pri trgovcih, ki imajo zalogo, če je inventiranje bi bilo po vrsti posla vsako leto nemogoče (kakor pri gostaniji, železnici itd.) zadostuje, ako natančno inventirajo samo vsako drugo leto.

Takle olajšave davčni zakon ne pozna, dasi pravilnik sam priznava, da so le redki oni podjetniki in trgovci, ki pravilno knjigovodstveno inventirajo svojo imovino. Pretežna večina pač pravilno vpisuje in vključuje prejemke in izdatke svojega obrata, nima pa take inventure, kakršno zahteva davčni zakon. Zato je potrebno, da se davčni zakon v tem pogledu prilagodi razmeram večine davkoplačevalcev.

Pri vpogledih v poslovne knjige za odmero pridobitve obstoje potemtakem v škodo davkoplačevalcev trije nedostaki. Prvi nedostatek obstoji v tem, da se davkoplačevalec, ko vloži po poslovnih knji-

gah sestavljeno bilanco, ne nudi prilike, da ovrže morebitne pomisleke, še preden se odredi vpogled v poslovne knjige, drugi nedostatek je v tem, da se verodostojnost poslovnih knjig presoja po prostem preudarku, ne da bi se navedli razlogi, zaradi katerih se dvomi v pravilnost knjig; tretji pa v tem, da davčni zakon glede olajšav pri inventiranju ni v skladu z določili trgovinskega zakona.

Dočim se pri pridobitvi izvrši vpogled samo, ako davčni zavezanec na to pristane, so pa pri družbenem davku davčni zavezanec dolžni, da na zahtevo davčnega oblastva dovolijo vpogled v svoje knjige in račune. Davčna oblastva se te svoje pravice le prerada poslužujejo. Javni računodajci zavezana podjetja se ne boje vpogledov, ker so itak že po drugih predpisih vezana, da vodijo v redu svoje knjige, vendar pa jim navzlic temu ni prijetno, da se, kakor v zadnjem času en masse odreja vpogledi v njihove poslovne knjige. Vpogledi v poslovne knjige bi morali biti sprito nepriljetnost, ki jih povzročajo podjetju, zadnji pripomoček, kadar odpovedo davčnemu obsevu za ugotovitev dejanskega položaja vsa druga sredstva. V največ primerih bi se dal vpogled brez nadaljnje nadomestitve korešpondenčnim potom s pojasnili prizadeti družbe.

Najmanj pa, kar smo upravičeni zahtevati v interesu družb, je to, da se družbi, preden se odredi vpogled v knjige, nudi prilika, da morebitne pomisleke pojasni. Vpogled naj bi se izvrši šele, kadar družba pomislekov davčnega oblastva ne more drugim potom ovrči, n. pr. s pojasnili.

Pri družbah nadalje nikakor ne moremo biti sporazumni z načinom, kako se odreja vpogled v poslovne knjige. V praksi se dogaja, kakor dokazujejo konkretni primeri, da šele pregledovalni organi dostavijo družbi pismeno zahtevo za vpogled in hkratu takoj prično z vpogledom. Davčno oblastvo se pri tem sklicuje na pravilnik k členu 85 zakona o neposrednih davkih, ki določa, da se mora vročiti davčnemu zavezanemu pismena zahteva, da dovoli pregled, pred začetkom poslovanja. Ker v tem pogledu ni drugih določil, smatra davčno oblastvo, da ima glede odmorjenja vpogleda v poslovne knjige docela proste roke.

To tolačenje ne more biti pravilno. In okolnosti, da nit zakon, niti pravilnik ne vsebujejo podrobnih navodil, kako se odreja vpogled, še ne izhaja, da zadostuje, da pridejo organi finančne uprave nenadoma v poslovalnico in zahtevajo poslovne knjige.

Davčni zakon za priredbeno postopanje nikjer ne odreja, da imajo organi finančne uprave pravico vstopa v poslovne prostore. Samo v kazenskem postopku določa uredba, izdana na podlagi čl. 159. zakona o neposrednih davkih, da more preiskovalno oblastvo odrediti brez predhodnega obvestila osumljenca vpogled v poslovne knjige na način, kakor se sedaj prakticira, t. j. da pred pričetkom poslovanja pokaže posebno pismeno odločbo. Vendar pa tudi ta uredba takoj v naslednjem odstavku omejuje to pravico in odreja, da se sme vpogled v poslovne knjige na licu mesta proti volji osumljenca izvršiti samo, ako se brez teh korakov ne more pričakovati, da bi se stvar dobro pojasnila in dala osnovo za ugotovitev kaznivoga prestopka. Javno je torej, da gre sedanja praksa pri vpogledu v knjige tekom priredbenega ali cenzurnega postopanja preko zakona. Polnoma napačna pa je praksa, da si finančna uprava zaradi pomanjkljivosti predpisov prisvaja večje pravice v cenzurnem poslovanju, nego jih ima v ostrejšem kazenskem postopanju, ki temelji vsaj na uredbi, ki ima zakonsko moč. Nobenega dvoma ne more biti, da pravica, ki se sme v kazenskem postopku izvajati samo v izjemnih primerih, ne more praviloma in brez izjem veljati v cenzurnem postopanju.

V pogledu knjig prihaja za davčne zavezanec v poštev tudi način knjigovodstva. Kakor trgovinska zakon se postavlja tudi davčni zakon na etalište, da so za polno dokaznost potrebne vezane knjige. Kakor pa je trgovinski zakon zastarel, tako je v tem oziru zastarel tudi davčni zakon. V zadnjih letih se vedno bolj uvaja kartotčni sistem knjigovodstva, ki se v praksi vedno bolj uveljavlja. Zato je nujno potrebno, da se tudi v tem oziru davčni zakon prilagodi potrebam prakse. Ne postavljamo zahteve, da se morajo kartotčni sistem priznati iste pravice, kakor vezanemu, ker je vendar lahko mogoče, da se naknadno uničijo ali izpremen, o posemeznih kontni listi, zadostuje pa naj za verodostojnost, da se vodi poleg kontnih listov vsaj salda-konto v vezani obliki.

Na podlagi tega referata je zborniška

aprejala resolucijo s konkretnimi predlogi za spremembo davčnega zakona in pravilnika.

Naš izvoz v novembru

Generalna direkcija carin je pravkar objavila podatke o našem izvozu v novembru. V tem mesecu smo izvozili 263.852 ton (lani v novembru 397.574 ton) v vrednosti 349,4 milijona Din nasproti 619,7 milijona Din v novembru preteklega leta. Nasproti lanskemu novembru se je naš izvoz po količini zmanjšal za 33,6 odstotkov, po vrednosti pa za 270,2 milijona Din ali 43,6 odst. Nazadovanje izvoza je bilo torej v novembru prav znatno, vendar pa nam izkušnja zadnjih mesecev kaže, da se je tudi uvod hudo skretil, tako da zmanjšanje izvoza ne orinaša kakršnegakoli poslabšanja trgovinske bilance.

Pšenice smo v novembru izvozili 4786 vagonov v vrednosti 57,2 milijona Din. V novi žitni kampanji (od 1. julija) smo do konca novembra izvozili vsega 27.284 vagonov pšenice v vrednosti 429 milijonov Din. V ostalem so bili glavni predmeti našega izvoza v novembru: koruza (5,3 milijona dinarjev), sveže sadje (17,7), suhe češnje (9,9), vino (4,7), konoplja (4,9), hmelj (1,6), konji (1,8), goveda (10,5), svinje (24,1), drobnica (9,8), perutnina (7,1), meso (23,2), jajca (9,0), drva (3,8), gradbeni les (46,0), izdelki iz lesa (2,1), ekstrakti za strojenje (2,5), cement (6,8), baker (21,6). Največji primanjkljaj opažamo pri izvozu živine: goveda smo lani v novembru izvozili za 23,7, letos pa le za 10,5 milijona Din, izvoz drobnice je padel od 15,5 na 7,8 milijona Din, izvoz svinj pa od 34,3 na 24,1 milijona Din. Znatni primanjkljaj je tudi pri izvozu lesa in pri izvozu bakra.

Gibanje našega izvoza v prvih 11 mesecih t. l. v primeri z lanskim izvozom je bilo naslednje (v milijonih Din):

	1931	1930	
I. polletje	2315,8	3362,4	-1046,6
1. julij	351,3	513,9	-162,6
avgust	584,4	569,2	+ 15,2
september	430,6	559,4	-128,7
oktober	378,3	662,1	-274,8
november	349,4	619,6	-270,2

4418,8 6286,6 1867,7
Nazadovanje našega izvoza znaša torej do konca novembra 1868 milijonov Din ali 29,7 odstotka lanskega izvoza.

— Obratovanje železarn v Zenici. Državna železarna v Zenici, ki je v jugoslovenskem železnem kartelu udeležena z 52 % domače produkcije (palčastega in profilnega železa, železa v traku in žarnih tračnic) je zaradi nezadostnih naročil primorana v zadnjem času obratovati v skrajnem obsevu. Trenutno zaposluje 540 delavcev (normalno preko 1000). Na skladišču ima okrog 1000 vagonov gotovega blaga v vrednosti preko 26 milijonov Din vrhu tega pa ima še druge zaloge v vrednosti 12 milijonov Din. Trenutno ima železarna še toliko denarnih sredstev, da bo obratovanje v sedanjem obsevu lahko obdržala do začetka februarja. Če se do tedaj konjunktura ne bo izboljšala, tedaj bo potrebovala za nadaljnje obratovanje nove kredite.

— Pred velike fuzije v našem pomorstvu. Kakor poročajo iz Beograda, se trenutno vršijo pogajanja za združitve naših paroplovnih družb, ki vršijo obalni promet na našem Jadranu, namreč med Jadransko plovilno, Dubrovačko plovilno in paroplovno družbo »Boka«. Kakor znano, oskrbujejo te tri družbe ves redni promet med našimi lukami in otoki in tudi ves poštini promet ter dobivajo v ta namen od države primerno odškodnino. S fuzijo bi se režijski stroški, zlasti pa stroški za vzdrževanje agentur v posameznih lukah in pristaniščih znatno znižali.

— Nova trgovinska pogodba z Nizozemsko. Kakor poročajo iz Haaga, je nizozemski senat 16. t. m. soglasno ratificiral novo jugoslovensko-nizozemsko trgovinsko pogodbo iz l. 1881. Ob tej priliki je bil v senatu stavljen predlog, da bi se v Beogradu ustanovilo posebno poslanstvo, kar ne gre, da zastopa Nizozemsko v Beogradu poslaničnik iz Aten. Zunanji minister van Pienland je na ta predlog izjavil, da zaenkrat zaradi štednje ni mogoče ustanoviti posebnega poslanstva v Beogradu, vendar si vlada prizadeva omogočiti gospodarsko zblizanje med obema državama.

— Konkurs je razglašen o imovini Walfrida Robča, trgovca v Pekrah (upravniki mase dr. Josip Novak, odvetnik v Mariboru; prvi zbor upnikov pri okrož. sodišču v Ma-

DVA NOVA MODELA

Allegro

sestavljena v en aparat, kamen in usnje za brušenje. Rezila se brusijo na eno ali na dve ostrini. Omogoča se brezhibno britje

Ponkljan Din 210.—
črn Din 155.—

NEVERJETNO POENOSTAVLJEN

Priprava za brušenje se obrača z bliskovito brzo, obvladajoč kamen in tudi jermen za ostrenje. Dobiwa se v vseh parfumerijah, drogerijah, nožarnah in ostalih prodajalnih te stroke.

riboru 31. decembra ob pol 11., oglasitveni rok do 30. januarja, ugotovitveni narek 8. februarja 1932). — Nadalje je razglašen konkurs o imovini Davida Weissa, posestnika in trgovca v Rogoševih (upravniki mase Fr. Koder, odvetnik v Murski Soboti; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Murski Soboti 23. decembra ob 9., oglasitveni rok do 31. januarja, ugotovitveni narek 8. februarja 1932).

— Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Stefana Praprotnika, trgovca v lesom v Marenbergu (por. uprav. Anton Lovšin, vršilec dolžnosti notarja v Marenbergu; narek za sklepanje poravnave 25. januarja pri okr. sodišču v Marenbergu); nadalje o imovini Karla Znidaršiča, trgovca na Obločah št. 23 (por. uprav. Viktor Poznik, notar v Ložu; narek za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Ložu 26. januarja ob 10., oglasitveni rok do 20. januarja 1932); o imovini Adolfa Putana, trgovca z drobnino in modnim blagom v Celju in Justine Putanove, zaimne v Celju (por. uprav. dr. Jurij Skoberne; narek za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Celju 25. januarja ob pol 9., oglasitveni rok do 21. januarja, poravnalna kvota 40 %); o imovini dolžnika Franceta Reška, trgovca v Beltinju (por. uprav. dr. Ferdo Černe, odvetnik v Dolnji Lendavi; narek za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Dolnji Lendavi 27. januarja ob 9., oglasitveni rok do 22. januarja); o imovini dolžnika Henrika Böhmerwolda, trgovca v Ljubljani, Kolodvorska ulica 12 (por. uprav. dr. Al. Kobač, odvetnik v Ljubljani) in o imovini Jakoba Preca, trgovca z manufakturnim blagom v Mariboru, Gosposka ulica 8 (por. uprav. Aleks. Ravnikar, odvetnik v Mariboru; narek za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Mariboru 8. februarja ob 10., oglasitveni rok do 30. januarja 1932).

— Teško leto za žateške hmeljarje. V božični številki »Prager Tagblatt« objavila dr. inž. Muck iz Žateca (ČSR) zanimivo razpravo o hmeljarstvu. Med drugim ugotavlja, da znaša izguba, ki so jo utrpeli hmeljarji v žateškem okolišu na investiranem kapitalu v zvezi z opustitvijo nasadov 135 milijonov Kč (222 milijonov Din). Vrh tega so letos hmeljarji pustili na drobovih 70.000 do 80.000 starih stotov hmelja. Kot vzrok letošnje katastrofe, ki je v hmeljarstvu brez primere, navaja pisec povečanje nasadov v Evropi, nadalje hudo nazadovanje konsumna diva, ki znaša samo v Nemčiji od l. 1929, nad 40 % in končno velike stare zaloge pivovarn. V žateškem okolišu je bilo opuščenih 4500 hektarjev nasadov, to je približno tretjina prejšnjega obsega. Ta redukcija bil zadostovala za stabilizacijo cen, če ne bi bil letos pridelek na hektar naravnost rekord. Čeprav hmeljarji pri skrčenih nasadih niso obdržali tretjine pridelka (slabše barve), vendar je količina obranega hmelja znašala 180.000 stotov po 50 kg. Trenutno je pri producentih še 8000 — 10.000 stotov hmelja, prav toliko pa še pri trgovcih. Današnja cena znaša komaj eno petino cene v l. 1914. (če primerjamo cene v zlatu). Do 1. decembra je Češkoslovaški uspešno izvoziti za 41.000 stotov več hmelja nego v istem razdobju leta 1930. To povečanje izvoza pa je bilo le mogoče, ker se je izvoz v Francijo in Belgijo znatno dvignil. Letos je Češkoslovaška v Francijo izvozila 56.042 stotov (lani do 1. decembra le 19.136) in v Belgijo pa 39.793 stotov (21.947); izvoz v Nemčijo je padel pod polovico na 19.251 stotov (41.435). Vrednost izvoženega hmelja, ki je l. 1929, znašala 590 milijonov Kč, bo letos znašala komaj 80 milijonov Kč.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V SMARTNEM OB DRETI naznanja tužno vest, da je njen večletni tajnik, gospod

Josip Poberaj

šolski upravitelj

danes 26. decembra 1931 ob pol 3. popoldne po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspel.

Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek, dne 28. decembra ob pol 11. iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Ohranimo mu trajen spomin.

Smartno ob Dreti, dne 26. decembra 1931.

NACELSTVO.

Krajni šolski odbor v Smartnem ob Dreti javlja žalostno vest, da je izgubil iz svoje srede blagega gospoda

Josipa Poberaja

šolskega upravitelja

ki je 26. t. m. ob pol 3. popoldne Bogu izročil svojo dušo.

Smartno ob Dreti, dne 26. decembra 1931.

ODBOR

KULTURNI PREGLED

Za aktualnost v književnosti

Več sodobnega življenja in sodobnih idej v leposlovju

V praških literarnih novinah (št. 21) je J. H. spisal članek »Pota naše književnosti«, ki vsebuje tudi za našo književnost pobudne misli.

Pisec se najprej zaustavlja pri rezultatu znane ankete »Lidovih Novic« o najzanimivejši knjigi letošnjega leta. Ta anketa, ki je o nji poročala tudi »Jutro«, je dokazala, da češki intelektualci v splošnem kaj malo berejo češke knjige. Poleg Duhamela, Lewisa Sinclaira, Manna, Undsetove, Catherine, Mauroisa in drugih tujcev je izmed domačih pisateljev prišlo na vidno mesto v anketi samo ime Vladislava Vančure (roman »Marketa Lazarova«). Pisec nato izjavlja:

»Ni težko ugotoviti, da so knjige tujih pisateljev, ki se pogosteje omenjajo v anketi, pretežno romani, posvečeni sodobnemu življenju in njegovim aktualnim vprašanjem. Romani, ki kar najbolj prodirajo razčlenjenost sedanosti. A v češki prozi zadnjih let — kakor da takih knjig sploh ne bi bilo. Saj tudi Vančurjeva knjiga, ki je došla po pravici priznanju za najboljšo knjigo zadnjega leta, beži s kilometrskimi koraki iz sedanosti v romantično preteklost, kjer človek tako lahko diha in koder se nad življenje dviga sopara pravilnega čara... Res je, imamo nekoliko romanov, ki se bavijo z današnjimi problemi, toda intelektualcem, sodeč po anketi Lidov, niso bili nič kaj všeč. Pri tujih avtorih je sirova, zapetna sedanost podana vse bolj krepko in plastično in osobito še: bolj tipično Zakaj? Ni kriv samo češki pisatelj, marveč je krivo tudi naše okolje, ki se le s težavo kristalizira: v njem so tipične sodobne poteze vedno zastirte in zatirane za lažjo našega življenja, ki si ne mara in neume priznati zole resnice. V našem javnem življenju vidimo, kako malo poguma je v njem, povedati brdiko resnice; kako se ta resnica z mnogih strani zamlčuje in dekorira; vidimo, da pisatelj morda prav zaradi tega žive izven glavnega toka dogodkov in idej in se rajši gibljejo na periferiji, kjer jih ne veže sodobna resničnost. In če si kdaj pa kdaj vendarle izvolijo za svoji tema, imajo kajkrat vtisk, da tega ne delajo zaradi tega, ker bi se bili res zanimali za našo, brez dvoma dramatično resničnost, marveč zgolj iz preračunljivosti, ker takšen predmet utegne dati knjigi senzacionalen značaj in večjo možnost uspeha.

Ljudje morda res pričakujejo takšnih knjig. Hočejo, da bi jim pisatelj povedal kaj tehtnega o njihovih zmedenjavah in skrbih, da bi jim z umetniškim delom olajšal orientacijo v kaotičnih razmerah. V Bratislavi so na literarnem predavanju dr. Vavčarja sprejeli resolucijo, v kateri 500 poslušalcev zahteva naslednje:

»Naslanjamo na češke pisatelje željo, da se ne ograbijo vprašanjem sedanosti, da nam pišejo sodobne knjige, ki bodo prežete z vodilnimi idejami današnjega časa in ki bodo odgovarjale na vprašanja, katerega nas vznemirjajo in težijo. Zlasti želimo, da bi

nam dali sodoben roman, ki bi zajel notranji češki razvoj od prevrata dalje. Ti čitatelji imajo prav in nam mimogrede odgovarjajo tudi na vprašanja, zakaj dobiva v književni anketi češka proza tako malo glasov.

Tudi gledališče hrepeni po aktualni igri. To, kar nam daje razodena vse mogoče dramske odnose, samo teh ne, ki gibljejo vas same. Dramatiki očitno ne marajo povadati obvezne besede o ljudeh sedanosti, in sicer o danes najtipičnejših ljudeh. In če si že izvolijo takle predmet, imajo zopet vtisk, da rajši poganjajo svojo dramatičnost kjerkoli po časovni periferiji, samo da se izognejo žgoči in riskantni sredini. Hilbert rešuje sodobne probleme z mistiko »Dvojčkov«, Langer nas tolaži v igri »Angeli med namit« (je bila minule dni uprizorjena v Pragi. Op. ured. »Jutro«), da nikakor ni tako hudo; res da je na svetu vse polno hudega, vendar je to zlo samo plod razmer, medtem ko so ljudje bodisi angeli, ki samo izvršujejo svoje božje poslanstvo, bodisi ljudje dobrega srca, ki vse zlo premagujejo z ljubeznijo. In vendar je celotna dramska napetost našega časa baš v obumnem boju zoper zlobo, ki ne izhaja iz nikakih abstraktnih razmer, marveč ima svoje trdne korenine v človeškem koristoljubju, v nekulturnosti in egoizmu, ki s činično prekrizanimi rokami stoji pred gospodarskim in moralnim razkrojem, skrebeč samo za svojo moč in svojo malho. Ondam sem predaval v majhnem mestu, kjer so pravkar zbiral za brezposelne, ki jih je tam skoraj več nego zaposlenih. Povedali so mi, da je bogat trgovec — milijonar dal v ta socialni namen nič več nič manj kot 2 Kč. Take reči ne bi smele priti samo v liste, marveč bi se bile morale pojaviti tudi v literaturi in na odru. Ne kot demagoško sredstvo, marveč kot drastična in celo monumentalna slika današnje človeške duše.

Pisec poziva pisatelje, da pokažejo »vsaj malo resničnosti in strastnega zanimanja za človeško usodo«. Ponavljamo, da njegove misli veljajo tudi za slovensko književnost. Tudi pri nas se pisatelji najraje gibljejo na periferiji sodobnih vprašanj, če se že ne zatekajo v polpreteklost in preteklost. Zares, lepše je sanjariti nego opazovati trde, včasih zoprne gube sedanosti. Toda literatura ne sme biti samo narokoz, ki naj nas uspeva in stori neobčutljive ali vsaj manj občutljive za zlo časa, ki je v nas ali okoli nas, ne, književnost bodi v večji meri zdravilo nego omama in uteha. Seveda to ne pomeni: tendenca za vsako ceno. Ne tendenca, temveč življenje, človeška usoda v našem času, ki je izmed vseh časov za nas vendarle najvažnejši, poleg tega pa ideje in problemi, ki gibljejo dobo. To nam daje sodoben pisatelj. Kajpak, idejnost ga ne oprosta zamerjenosti in ohlapnosti v formi in ne opravičuje slabega pisanja. Kdor ne zna umetniško pisati, naj svoje ideje in »tendenco« razlaga v obliki časniških člankov: Gorkij svetuje celo mladim boljševiškim pisateljem, ki pišejo po »socialnem naročilu«, da si pridobijo večšino pisanja, virtuosnost v tehniki, ki naj jo doseže vsak resničen umetnik. Da pa to priporočilo sploh ni naslovijeno na piece brez talenta, je menda dovolj jasno.

A propos »Obraznikov...«

Iz vrst naših mladih književnikov smo prejeli naslednje pismo:

Ne da bi hotel posegati v področje gledališke kritike tega lista in še manj, da bi si lastil funkcijo moralnega varuha naše kulture, se mi zdi, da je povsem ponesrečen javni nastop »Obraznikov« zadostni razlog, da naslovim na prizadete naslove nekaj načelnih vprašanj, ne da bi se dotikal osebnih krivde, oziroma odgovornosti posameznikov iz trojice prirediteljev. Zaradi jasnosti ugotavljam se na tem mestu, da se s poročilom gosp. prof. F. Koblara v »Slovenec« (z dne 23. t. m.) ne strinjam, ker vidim v prireditvi ponesrečen, nezrel, dasi morda še tako idealno zamišljen eksperiment. Vprašanja pa so ta-le:

1.) Kakšno stališče zavzema zastopstvo Avtorske centralne (če ima ta centrala res pooblastilo, da zastopa v naši državi avtorje pravice) do takega samostalnega potovanja Raznolovca dela? Kako je mogoče, da je po sprejetju avtorskega zakona Raznolov »Grob neznanega junaka« že vdruga na Slovenskem žrtve neprijetnega početja? Prepričan sem, da je avtor po svoji uvidenosti storil vse, kar se mu je zdelo potrebno, da se delo doslovno uprži po njegovi zamisli. V tem prepričanju ne potrjujejo predstave pariskega Odeóna, ki so dosegle izredno umetniško višino. Torej bi ne bilo niti prej g. B. Kreflu, še manj pa to pot g. Bojani Stupici treba preurejati, oziroma »izpopolnjevati« dela. Kadar dela kdo pisatelju tako silo kakor se je zgodilo v primeru uprizaritve »Voine in miru«, ne zavedajo se, da je to barbarizem, potem pač ni drugega sredstva za varstvo umetniške svojine — nego avtorski zakon!

2.) Kako opravičuje uprava Narodnega gledališča dejstvo, da daje svoj odor na razpolago tako nekritičnim ljudem? Mislim, da ni ena zadnjih dolžnosti takega zavoda, da varuje svoj ugled tudi s tem, da razlikuje najemnika od najemnika in da varuje čistost tistih tal, po katerih so potovarjali naši najresnejši poklicni umetniki? Nikjer in nikoli nisem slišal, da bi si n. pr. uprave kakih francoskih, čeških, nemških in drugih državnih gledališč gnetlo pomagale v času krize tako, da bi pobirale najemnino od kogar si bodi. Uprave takih reprezentativnih narodnih gledališč (in čas je, da se naša uprava zave uloge ljubljanskega teatrala) takih nemogočih poskusov na svojih tleh ne dopuščajo, ker vedo, da vpliva tudi čistost ozračja in ugled poslopija, v precejšnji meri na psiho gledališkega občinstva.

3.) Ali ima Dramatično društvo še na razpolago štipendije za naraščaj takega kova, medtem ko se naši kvalificirani gledališki naraščajniki brez upanja trudijo, da bi si priborili primerne podpore za strokovno izpopolnjevanje svojega že izpričanega znanja? V ugodnih primerih odpravljajo namreč te kompetente le s tožljivimi miloščinami!

Prepričan sem torej, da se gorenja vprašanja takšne narave, da zapoznehi »Obraznikov« gotovo ne bi doživeli takega poraza, ko bi bila o pravem času temeljito razčiščena. Alfonz Gspan.

Iz zagrebške kulturne kronike

Hrv. pevsko društvo »Zagreb« je priredilo koncert sodobne hrvatske vokalne glasbe neodvisnih avtorjev. Gre za avtorje, ki niso člani Udruženja jugoslovenskih avtorjev (UJMA), zato si svoje talente pobirajo sami. To je njih edina »negativnost«. Pri vsem tem je res čudno, če najdemo med njimi — Lisinskega. »Zagreb« je pel skladbe Zpanca, Špoljarja, Groševića, Tolha, Matza in Krnica. Zbor je vodil J. B. Krnic. Izvajanje je bilo prav muzikalno in je prineslo domačim avtorjem mnogo slave in uspeha.

V salonu Ulrich je razstavil svoje dela Viktor Šipek, po rodu iz Donji Stubice. Solal se je v Zagrebu, v Monakovem i. t. l. V Zagrebu je priredil že več kolektivnih razstav. Pozlavitva značilnost njegovega slikanja je to, da pretežno goji krajinarstvo s siveži iz Hrv. Zagorja, koder stalno putuje in išče novih motivov. Šipek ume zadelati ton zagorskega pejzaža kakor redko kdo, zato so njegove slike prav priljubljene.

Tudi Josu Bužan je razstavil svoje slike iz ljudskega življenja, iz portreta. Bužan je znan mojster tega žanra. Njegove cianke pred gramofonom ali na telefonu so dela, ki uživajo največjo popularnost.

V oneri sta gostovala poljska pevca Anton Golombowski in Eugeniusz Mossakowski, o katerih smo pisali že povodom njunega koncerta. Nastopila sta v »Tosci«, kjer je zlasti drugi (baritonist) dosegel prav časten uspeh.

Sezona tik pred božičem se je začela razvijati s silnim razmahom in ga skoraj ni bilo dne brez muzikalne prireditve. Kolo teh prireditev so otvorili »Zagrebački madrigalisti«, ki so se to pot posvetili stari poljski cerkveni glasbi (Szamothul, Gorycki) in skladbam lužitskih Sbrów (Kocór, Krawe, Pilik). V plemenitem komorno-glasbenem tonu so umeli izvajati dokazati, da se popolnoma kos nalogam, ki so si jih zastavili.

Mladi domači violonist Fric Pinto se ni pokazal preveč srečno. Njegovo igranje je bilo do dobrega v razvoju in mu bo treba še izdatnega učenja, da bo dosegel neko stopnjo umetnosti in sicer ne samo v tehničnem, marveč zlasti tudi v muzikalnem pogledu. Proslave ob priliki 100-letnice rojstva Ivana pl. Zajca se nadaljujejo. To pot se jim je priključila državna glasbena akademija. Pod taktirko Andre Mitrovića je bil priven orkestralni koncert z Zajčevimi deli (Overture, Simfonija c-mol, Davidov psalm), ki so jih izvajali orkester, zbor in štirje solisti. Tudi ta koncert je bil dostojna proslava Zajčeve veličine.

Domača pevka Milica Prica je po dovršitvi svojih študij na Dunaju in v Parizu priredila matinejo in pokazala svoj lep in veliki glasovni material. Manjka ji je še poslednja poltura.

V proslavo 17. decembra je zagrebška župa jugoslov. pevke zveze »Strossmayer« priredila elavstven vokalni koncert, na katerem je nastopilo šest pevskih zborov in skupni moški zbor te župe. Najsrežnejši vtisk je napravil nastop »Lisinskega« pod vodstvom dirigenta Milana Sachsa.

V Malom kazališču so izvajali Rudolfa Matza »Božično prič«. To prikupno delo odlikujejo mnoge vrline. Skladatelj je večje in uspešno uporabil najpopularnije božične napeve in jim dal v okusni in nevsiljivi obdelavi poseben pomen. Občinstvo je sprejelo

to delo prav simpatično in navdušeno. Nekatere mrtve točke scene in glasbe bodo gotovo izpuščene pri nadaljnjih uprizoritvah.

Največji umetniški dogodek teh dni in obenem vse sezone je izvedba Wagnerjevih »Mojstrov pevcev«. Bila je glasbeno povsem izenačena in zaokrožena predstava, ki je v vsaki podrobnosti in v celoti stala na najvišjem umetniškem nivoju. Bila je ena izmed onih prireditev, pri katerih kritik rad odloži pero in se nemoteno vdaja umetniškemu užitku. »Mojstri-pevci« so res mojstrska izvedba naše opere in zaključni slavošpev ne velja samo pesniku in čevljarju Hansu Sachs, marveč tudi dirigentu Milanu Sachsu.

Premiera komedije Momčila Miloševića »Jubilej« ni pokazala posebnega uspeha te novitete.

Ob priliki 200-letnice rojstva velikega francoskega klasika Pierra Avustina Carona de Beaumarchaisa bo gledališče uprizorilo njegovo komedijo »Figaroja ženitev«, ki je pri nas že dolgo niso izvajali.

Prihodna premiera v naši drami bo najnovejša del poljske pisateljice Sofije Nalckovske »Dan njegove vrnitve«.

Za prve dni januarja nam obelaja premiero klasične Euripidove tragedije »Alkestis« v Hoffmannsthalovi prireditvi.

Ziga Hirschler.

Razstava literarnega dela češkoslovensko-jugoslovenskih delavcev-jubilantov v Pragi. V ponedeljek, dne 28. t. m. se bo v praškem Narodnem muzeju otvorila razstava literarnega dela petorice češkoslovensko-jugoslovenskih delavcev, ki so minule dni praznovali svoj književni jubilej in sicer: Jana Hudca (75 let), ing. Jos. Zdr. Rausarja (70 let), Frana Govekarja (60 let), Ivana Laha (50 let) in Boža Lovrića (50 let). Razstavo je uredil član kuratorija Strossmayerjeve jugoslovenske knjižnice urednik I. K. Strakaty, prirediteljica pa sta Strossmayerjeva knjižnica in knjižnica Narodnega muzeja. Pri oficijelni otvoritvi te prikupne počastitve književnikov, ki so zastavili svoje pero za kedo duhovne vzajemnosti med Čehi in Jugoslovenci, bodo zbrani vsi praški prijatelji Jugoslovenov.

»Riječ« prenehala izhajati. V pravkar izšli božični številki naznanja uredništvo znane novinske revije »Riječ«, da iz tehnično-materijelnih razlogov preneha izhajati. Božična številka je poslednja, dokler ne bodo razmere omogočile obnove revije. »Riječ« je bila dobro urejena, živ revijalni tednik, odlična glasnica jugoslov. misli v Zagrebu. Za njo bo v zagrebškem tisku ostala vrzel.

Mariborski kolektor na l. 1932. Tudi letos je izdala Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru svoj kolektor, ki je — po zaslugi očitne kulturne zavesti njegovega odbora — obenem nekaj mariborski almanah povsem seroznega značaja. Poleg poročil, ki zanimajo predvsem člana, najdš v tem kolektariju razpravo Franja Baša »Kulture v Mariboru v začetku 19. stoletja«, ki podaja zanimivo sliko takratnega mesta in njegove bližnje okolice. Prav tako zanimiv in znanstveno pomemben material je obdelal Janko Glaser v razpravi »Pregled mariborskega časopisja do prevrata«. Nadaljnji tehten doresek je članek generala Maistra »Stavke (štrajki) železničarjev ob prevratu v območju Maribora«, pač zopet poglavje iz napovedanega spisa o prevratu na Slov. Štajerskem, ki ga pripravlja general Maister. — Fran Škof je prispeval drugi del svoje, v lanskem kolektariju začete razprave o naši hrani. Vrh tega najdeš v Kolektariju dve pesni Janka Sameca »Prekmurje« in »Mesto v večerni urici« ter več epigramov Dizme in Satyra, med njimi so dva ali trije posebno sočni. »Iz zbranih spisov Jurčka Fraukle« je edina reč, ki moti: zdi se nam, da take male prilepljen ali posiljen humor ne spada v esesnično prej omenjenih spisov. Vsekako pa je nabavljalna zadruga tudi letos koristila kulturi, ko je hotela koristiti sebi.

Razstava Modie — Slapernik, ki je bila otvorena 1. t. m. v sejni dvorani Celjske mestne hranilnice, daje dokaj zanimiv primer dveh raznih struj v slikarstvu. Slapernik, ki je izločil dva olja in nekaj akvarelov ter pastelov, se predstavlja kot odločen impresionist. Posebno fin je v akvarelu. Njegovi akvareli, n. pr. Kranjska gora, dolenski motiv ter Monakovsko predmestje, slikani elegantno in z elanom. Kljub temu, da so mu barve vse bolj sivkaste in diskretne, so zelo sveže, zrak čisti, skoro opran. Sploh pa se vidi lahka in sigurna roka v vseh njegovih delih. Lepo platno je tudi njegova »Kranjska gora v jutru«, ki res daje impresijo svežega planinskega jutra. Njegova »Kamniška Bistrica« je presladka. — Modie se kaže v prvi vrsti kot figuralist, dočim je v pokrajinah slabši. Dobre stvari so njegov Kristus. Tihožilje Lipppestrum (olie) ki je zelo skrbno izdelano in dobro v barvah. Nabolsi stvari pa so »Tuzbalica«, za katero je škoda, da ni večje formata, in »Ples«, kjer je efektno podano gibanje in svetlobni efekti. Dobro in skrbno risani z pravilno anatomijo so njegovi akti (en pastel, pa dva akvarela). Samo preveč je izločil, kar včasih škoduje kvaliteti, drugače pa je dober risar, polaga mnogo na jasne forme in čvrsto, zbito kompozicijo. Oba umetnika imata bodočnost ter jma želimo uspeh, publiku pa priporočamo, naj si ogleda to razstavo.

»Zvonček«. V decemberski številki mladinskega mesečnika »Zvonček« so objavljene med drugim zanimivim gradivom pripeljki dr. V. Koruna, Manice Komanove, Zdravka Ocvirka, Saše Šantla, V. B. Radoša, V. Bitenca, dr. Romana Savnika, Fr. Ločniškarja, Marije Grošičeve, Maksa Samsa, F. Osendowskega, Marijane Željeznove-Kokalj i. dr. Številka je obilno ilustrirana.

Spominu zgodovinarja Ljubljane, prof. Ivana Vrhovca se namerava oddolžiti Muzejsko društvo v Ljubljani. Kakor smo izvedeli, pripravila za 30letnico njegove smrti v septembru 1. 1932. slovesno odprtje spominne plošče v vestibulu humanistične gimnazije. Ob tej priliki bo izdalo, če bo to dopuščala sredstva, življenjepis, bibliografijo in korespondenco Ivana Vrhovca. To knjigo pripravila njegov dolgoletni prijatelj in sodelavec pri raziskavanju ljubljanske preteklosti, gosp. župnik Ivan Vrhovnik. Ta čin pijete do zaslužnega zgodovinarja našega mesta bo ljubljanska javnost nedvomno pozdravila s simpatijo, mestna občina pa naj bi Muzejskemu društvu olajšala izdaje omenjene knjige. Mož, ki je s toliko verno raziskaval ljubljansko zgodovino, je gotovo vreden, da mu domače mesto pokaže vsaj v tej obliki svojo hvaležnost.

Pajki

Znani zagrebški filozof dr. Vladimir Dvorniković je napisal v »Novosti« članek o nekkih tipih današnje družbe, ki jih dobro označuje s skupnim imenom »pajki«. Pajek — to je človek, ki svojemu bratu — človeku v neprimilni in bedi ne pomaga, marveč ga še izsesava in izceja gnetno in moralno, gospodarsko in finančno, lukrativno in kariersko, naposled pa celo fizično, da potem hladnokrvno vrže na cesto votlo in posušeno lupino bivšega človeka. Vse to dela na tako stvarno pajčji način in s tolikšno zahrbtnostjo, krvoločnostjo in sprtnostjo, da je pravo čudo prirode, če najvišje bitje takih živi in takoj uvrstilo v zoologijo med arachnoideje (t. j. pajke), marveč med anthropoideje (t. j. v človeško vrsto).

Kajpak, dr. Dvorniković se dobro zaveda, da se pri tem tipiziranju izvestnih ljudi, ki jih v današnjem času ni malo, godi krivica — ne ljudem, marveč pajkom. Zakaj »pajek« je nima in čisto instinktivno živalca, res da hudo zopna, vendar pa tega sama ni niti malo kriva, ker je ustvarjena tako, da druge živi izsesava; drugače ne more živeti in se hraniti. Pajek, ki ne bi razpenjal mrež, lovil in izsesaval svojih žrtev, bi bil abnormalnost, monstruoznost prirode.

A kakšna monstruoznost je človek, ki dela baš isto, pa ni pajek? Ali je tudi on priroda, ali pa je le moralna pokveka? Odkod pajčja duša v človeku? Saj je človek vendar le človek, že po tem, ker ima v sebi poseben moralni organ!

Dr. Dvorniković v svojem članku bistro razčlenja to pajkovo duševnost nekaterih ljudi v človeški družbi. Prav za prav podaja celo moralno zoologijo človeških pajkov. Zakaj teh pajkov ni samo ena vrsta. Najbolj razširjeni so človeški pajki med poslovnimi ljudmi. Nekateri med njimi uboge namenečene tem bolj izsesavajo, čim bednejši je njihov gnetni položaj (velika rodbina, nizka plača, večni strah pred brezposelnostjo) in čim bolj mehki so po svoji naruri. Znana je čudovita prefinjenost takih-le človeških pajkov in Dvorniković je to zahrbito zoološko zvrst v človeški moralni psihologiji opisal docela točno. Žal da se tak-le človek — pajek zaradi tega ne bo spoznal in stresel pred svojo odurno človeško — pajčjo podobo.

Pravijo, da je vsega kriva »razredna borba«. Dvorniković to zanika, zavedajoč se stare izkušnje, da se največje revolucije ne dotikajo človeške neumnosti, omejenosti, zločnosti. »V vseh razredih, vzdolž in popreč, tudi sredstvih »izkoriščanih razredov«, bežajo socialni pajki. Kmet takisto skuša včasih izsesati kmeta, višje avanziran delavec nižjega in manj svobodnega delavca, meščan meščana i. t. d. To so medrazredni ali internorazredni pojavi. Psihološki opazovalec današnjih komplicirane družbe se ne da zapeljati od preveč preproste Marxove formule o »izkoriščanju« in »izkoriščujočem« razredu. Človek je po svoji strukturi in osnovi isti in samo razni življenjski in socialni pogoji povzročajo, da prihaja bolj do izraza zdaj ta, zdaj ona stran.

Posebna vrsta ljudi — pajkov so oderni, in v teh gospodarsko takih trdih časih je treba skrbno bedeti, da ne pademo v njihove mreže. Nadaljnja posebna vrsta človeških pajkov so zvočniki, ki izsesavajo mlada dekleta. Oseba zvrst človeških pajkov se nadale kaže v današnjih zapletenih stanovanjskih odnosih. Potem so v tej moralni zoologiji dokaj znani in danes razširjeni seksualni pajki, ki odpravljajo strošastina in poštena dekleta, češ, če ne marate... no, potem nimam za vas službe. Zatem slov karličaristični pajki i. t. d. Zbirka je precejšnja. Kajpak, ljudje se tolažijo, češ, takšno je življenje, to je človeško! Toda res je in ostane, pravi filozof Dvorniković, da je to nizkono in odurno.

Morda v teh božičnih dneh ne bo odveč, če se zamislimo v človeške pajke in se spomnimo, da smo vlc krštanstva, tehničnemu napredku i. t. d. v socialni in srčni kulturi še daleč, daleč zadaj — nekateri med nami še, kakor lepo dokazuje Dvorniković, spadaljo celo v zoologijo. V teh dneh se zvedajmo, da je nesmrtni Kant v svojem moralnem kategoričnem imperativu za vse čase tako-le formuliral človekovo najvišjo pravno dolžnost: »Delaj tako, da ti bo človek, najsi bo v tvoji lastni osebi ali v osebi drugega, vedno tudi smoter, nikdar pa samo sredstvo k cilju«.

Jos. Ribičič, Mihee in Jaka. V založbi Mladinske Matice v Ljubljani je izšla svojevrsna mladinska knjiga znanega pisatelja Josipa Ribičiča, spis, ki po svoji obliki nima primere v naši mladinski književnosti. Posamezne besede vmes v tekstu so nadomeščene z majhnimi risbami; tako mogo mlad čitatelj pri čitanju intenzivneje sicer osredotočen svojo pozornost na stavek. Nekateri, v tej knjigi zbrani sestavki so izšli že prej v »Našem rodni in marsikatera bistra glavica je že imela veselje z njimi. Vsekakor je Ribičičeva knjiga zanimiva in, kakor mislimo, koristna novost v naši, sicer malo preveč enolični mladinski književnosti in jo zato priporočamo.

Gostovanje Mojsija v Beogradu. V marcu bo v naši prestolnici gostoval sloveči igralski Aleksander Moisi s svojo družino. Gostje bodo dajali neki komad Bernarda Shawa.

Novo domače premijere v Beogradu. Za konec t. m. pripravila beogradska drama domo novitelo, komedijo Momčila Miloševića »Jubilej«. Novo dramsko delo je po sodbi poznavalcev dobra satira na današnje vse prepogosto in naravnost za smešno praznovanje jubilejev. — V začetku januarja se bo v istem gledališču uprizorila nova drama Dušana S. Nikolajevića »Večna koprenka«. O tem episu smo poročali že pred meseci v intervjuu našega beogradskega sotrudnika s gosp. Nikolajevićem.

Neistopni Lehar. Franc Lehar je spisal novo opereto z naslovom »Lep je svet«. Uprizarila se bo v dunajskem »Theater an der Wien«.

Jugoslovenska antologija v nemščini

(Jugoslavische Anthologie. Dichter und Erzähler. Herausgegeben von Katharina A. Jovanovits. 1932. Rascher & Cie, A. G. Verlag, Zürich.)

Za letošnji božič je izšla v Švici, objubljeni deželi Ljubomira Nenadovića in tolikih drugih srbskih pisateljev, prva nemška antologija jugoslovenskih pesnikov in pisateljev. Knjiga je, to moramo takoj priznati, po literarni vrednosti kakor po opremi, dostojna reprezentanca jugoslovenskega imena in duha v inozemstvu. Obsega 312 strani velike osmerke in je opremljena s slikami na posebnih prilozhah. Poleg portretov so tu reprodurirani nekateri pokrajinski motivi, odnošno značilni primeri srbske srednjeveške arhitekture. Uvod je napisal vseučiliški profesor dr. Pavle Popović, kratek predgovor izdajatelja, pavorov na krčevski književnik Hermann Hiltbrunner, ki je delavno sodeloval pri prevajanju ta za svetlobo iz jugoslovenskega slovstva.

Prevodi so razdeljeni v dva dela: v vezano in nevezano besedo. Vsa del uvažajo primeri iz narodnega pesništva, posneti pretežno po Vukovih zbirkah. Narodno prozo zaključujejo pregovori. Posebno mesto zavzemata na prehodu nar. poezije v umetno pesništvo odlomek iz rapisa, ki je leta 1399. uvezla z zlatom knezinja Jefimija in ki predstavlja enega najstarejših srbskih tekstov.

Izmed pesnikov so v tej zbirki zastopani (številka v oklepaju pove število pesmi): Petar Petrović-Njegoš (2), France Prešeren (3), Ivan Mažuranić (1), Petar Preradović (3), Branko Radičević (2), Gjur Jakšić (1), Jovan Jovanović - Zmaj (2), Simon Gregorčič (2), Anton Aškerc (1), Vojislav Ilie (2), Ante Tresić - Pavičić (1), Aleksa Santić (2), Mileta Jakšić (1), Jovan Dučić (2), Svetislav Stefanović (1), Vladimir Vidrić (1), Dragutin Domjanić (1), Milan Rakić (2), Vladimir Nazor (2), Dragutin Kette (1), Oton Zupančič (2), Josip Murn - Aleksandrov (2), Danica Marković (1), Veljko Petrović (2), Sibe Miličić (1), Mirko Korolija (1), Milutin Bojić (1), Anica Savić (2), Ranko Mladenović (1), Desanka Maksimović (1), Gustav Krklec (1), Božidar Kovačević (2).

Prozo zastopajo Ljudevit Vuličević, Laza K. Lazarević, Simo Matavuli, Ksaver Sander Gjalški, Stevan Srećak, Janko Veselinović, Dinko Simunović, Svetozar Corović, Ivan Cankar, Borisav Stanković, Milica Janković, Ljubomir Nenadović, Božidar Knežević, Bogdan Popović in episkop Nikolaj Velimirović.

Največjo zaslugo za to antologijo ima gospa Katharina A. Jovanovits, v Švici narodno-hrizarina Srbinja, ki je hotela z njo koristiti svoji domovini in obenem pogolbiti duhovne vezi med njo in svojo drugo domovino, svobodno Švico. Gospa Jovanovića je antologijo pripravila, prevedla največji del pesmi in proze, preskrbela ugodnega založnika in sploh dala knjigi pečat svojega okusa, svojih simpatij in svojega znanja. Njen plemeniti trud je vreden vse hvale, tem bolj, ker se izdajateljica ni zadovoljila z go. rodoljubno koncepcijo te antologije, čeprav je ta moment zelo vidno poudarila, marveč je skušala pokazati tudi evropsko pojmovano kvaliteto naše literature. Načelno stran obravnava prof. Popović, ki je spreporčil tudi o tradicionalnih stikih med nemško in srbsko literaturo in pa Hermann Hiltbrunner. Slednji je najbolj konkretno označil namen in značaj jugoslovenske antologije: pokazati svoje strani naše duhovne kulture, naš izvirni nacionalni izraz, »Če čitamo jugoslovensko prozo«, piše švicarski književnik, »me ne zanima, kje je bila pre-

korajena nacionalna meja in kaj bi lahko dala kot donesek svetovni literaturi... marveč mi vzbuja zanimanje baš nasprotno: tisto svojevrsno, neprimerljivo, samorodno, enkratno v nji...«

Sestavljanje antologije, ki naj za par sto stranih da najbistvenejše, kar označuje neko književnost, je sila težavna in nevaležna naloga. Vedno se lahko upravičeno prigovarja, da je to ali ono odveč, tega ali onega pa ni. Tudi antologiji ge. Jovanovićeve bi z lahkoto našli vrsto takih škodljivih mest. Treba si je samo ogledati razmerje med posameznimi literaturami v okviru jugoslovenske književnosti. Pokaže nam prečitočno prevladovanje onega dela, ki je sestavljalki najbližji po srcu in po znanju. Toda to je v današnjih razmerah skoraj še neizogibno. Tudi razmerje med udeležbo posameznih pesnikov ni pravilno. Prav tako bi kdo drug izbral za antologijo vse kaj drugega, mnogo bolj značilnega i za pesnike i za narod. Slovenska proza je neprimerno elabo zastopana. In še več takih in podobnih prigovorov bi lahko nanizali. Toda — nič ni lažje nego »raztrgati« neko antologijo. Mi tega ne maramo, ker slutimo za delom ge. Jovanovićeve mnogo tople ljubzni, ohrane sposobnosti in brez dvoma dobre volje. Vrh tega ji moramo priznati prevajalsko veščino, kakršne ne najdeš pri vsakem prevajalcu iz jugoslovenske književnosti. Novo, morda razširjeno izdanje te antologije utegne biti popolnejše: to, kar so Nemci zdaj dobili, je že zadostno, da si pridobijo jasneje pojme o samoniklo-sti jugoslovenskega tvornega duha.

Naposled se ustavimo ob prevodih iz slovenske literature. Prešeren je zastopen s »Povodnim možem« v dobri prenesitvi ge. Jovanovićeve in s sonetom »Zivljenje ječe« v prevodu Edvarda Sambarberja. Prva kitica »Povodnega moža« slove:

Der Ljubljanerinnen Schönheit war weit bekannt.

Aber schöner als Urška war keine im Land. Waren auch alle Schönen geliebt und verehrt —

Za novo leto obdarujte svoje miljence s

Penkala

zlatim nalionim peresom

Spomin je dolgotrajen, ker ustvarja Penkala zlato naliono pero zadovoljstvo. Zahtevajte ob priliki nakupa samo Penkala izdelke z zaščitno znamko.

321a

novrstne knjigovske potrebšrine
platno, usnje, marmor papir, zlato, su-
kanec itd. Vam nudim po najnižjih cenah
NA DEBELO! NA DROBNO!

A. JANEŽIČ

LJUBLJANA, FLORJANSKA ULICA

Lovske
puške

Roberti, brovning pištole, lovske in ribiške
potrebšrine 350a

F. K. KAISER, puškar
Ljubljana, Kongresni trg 9.

Postani in ostani
član Vodnikove družbe!

Lepa kredenca

jardiniera z zrcalom, umivalnik, radio in
omara radi selitve prav poceni na prodaj.
Schrey, Gledališka ul. 12-I., med 11.—12. in
4.—5. uro.

Družabnika

ISCEM s 150 — 200 tisoč gotovine. Pod-
jetje je staro in dobro vpeljano in izredno
rentabilno. — Ponudbe na oglasni oddelek
»Jutra« pod »Redek slučaj«. 15789

VATA

za odeje in v tablah najboljša in najcenej-
ša. Zahtevajte vzorce in cenik.

TOVARNA VATE Maribor, Dravska 15

PETROLEJ

dvakrat rafiniran na
sodčke po kg Din 6 30

BENZIN lahek 6 70
tranzito kg

V sodih kupca 10 para ceneje.

IVAN PENIČ D. D.

ZAGREB 14300

Nosim za eno številko
manjše čevlje

vendar se mi udobni, ed-
kar kopljem vsak dan noge
v topli vodi, ki sem prej
v njej raztopil 1/2 litra sr-
Roka soli. Noge mi po-
stanejo tako tople, lepe, a
moja hoda lahka-elastična.
Dobiva se v vsaki lekarni
in drogeriji, glavni depot
za Slovenijo je Drogerija
Gregorič, Ljubljana, ad pri
pri gl. zastopniku: Droge-
rija »Nada« V. Gabrje,
Subotica — telefon 6-37.

Zlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite
varške mojstrske šole Mark 6
višje. Predpevce, pare za
deme, kletke, krmo, ptičja
dravila. Velezanimiv cenik
z dragocenimi navodili pošlje
brezplačno Grosszucht Hey-
denreich, Bad Suderode 150. Harz.

Ozeblina

Vas mučijo. Mene so 30 let. Mnogo sem se
trudil, da bi jih odpravil. Slednjič se mi je
posrečilo sestaviti tinkturo

„SULFJODAL“

Danes imam zdrave noge. Hočete ozdraviti
Vaše noge, roke? Tedaj naročite še danes
mojo zdravilno tinkturo »SULFJODAL«. Steklenica 20 Din, predplačilo, na povzetje
30 Din, prosto poštne se dobi ali pošlje:

R. COTIČ

LJUBLJANA VII., Kamniška ulica 10a.
15743

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh

15827

E 531/31—11.

Dražbeni oklic.

Dne 12. februarja 1932, dopoldne ob 9. uri bo pri
podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin zem-
ljiška knjiga Borovec, vl. št. 58.

Cenilna vrednost 107.160 Din. — Najmanjši ponu-
dek 63.107 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti
pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začet-
kom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede
nepremičnine v škodo dražitelju, ki je ravnal v dobri
veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit
na uradni deski sodišča.

Okrajno sodišče v Kočevju,

dne 16. decembra 1931.

Prostovoljno gasilno društvo Šmartno ob Dreti na-
znanja, da je njegov dolgoletni član in tajnik, gospod

Josip Poberaj

šolski upravitelj

dne 26. decembra t. l. ob pol 3. popoldne po dolgi mučni
bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek ob pol 11.
iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče

Ohranimo mu trajen spomin.

Šmartno ob Dreti, dne 26. decembra 1931.

ODBOR.

Potrli in žalostni naznanjamo vsem sorodnikom,
prijateljem in znancem, da nam je umrla po kratki in
težki bolezni naša predobra in vzorna mama, stara
mama, gospa

PETRIČ MARIJA

roj. Krašovec

gostilničarka in posestnica

Pogreb nepozabne nam mame se je vršil v četrtek,
dne 24. t. m. ob 1/4. uri popoldne na pokopališču v
Podcerkev.

Pokojno mamo priporočamo vsem, ki so jo po-
znali, v blag spomin! 15826

Markovec — Bellmalen, dne 25. decembra 1931.

Ivan, Ladislav, Franc, sinovi, in ostalo sorodstvo.

Mesni izdelki

Nudim po najnižjih cenah na drobno in debelo in
sicer: čisto svinjsko mast, suho slanino (špeh),
gnjat (šunke) zavite brez kosti, zadnje s kostjo,
špeh z mesom (Kaiserfleisch), Hamburger špeh in
suhi svinjski kare. — Cenik na zahtevo brezplačen.
— Obenem iščem agilnega zastopnika za to stroko,
za celo Slovenijo. 15268

PUTNIK MILIVOJ

Bela Crkva

Zahvala

Ob nepričakovano nagli in zato tem bridkejši izgubi
našega nad vse ljubljenega soproga, očeta in deda, gosp.

Vinka Juga

izrekamo tem potom vsem, ki so ga spremljali na njegovi
zadnji poti, vsem, ki so mu prinesli cvetja ter nam v
tolažbo doprinesli toliko iskrenega sočutja — najtoplejšo
zahvalo.

Maribor - Loče - Warszawa - Graz.

15820

Rodbini JUG - KRŽIČ

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je
naša dobra mama, stara mama in teta, gospa

Joana Zorič

dne 25. decembra ob 1/2. popoldne po dolgi mučni
bolezni mirno Bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo ob
1/4. uri popoldne od doma na Zaloški cesti št. 8.
na pokopališču k Sv. Križu.

MOSTE, dne 26. decembra 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Iz življenja in sveta

Kralj Aleksander I. v Parizu

Kralja Aleksandra pozdravlja čista četa francoske vojske v palači držav. predsednika

Umetni pravi diamanti

Epohalen izum berlinskega kemika

Nekega berlinskega kemika, dr. Georga Senftnerja, se je posrečilo izdelovati sintetične diamante v velikosti in dovršenosti, ki ju doslej še ni zmogla nobena metoda.

Odkar ima človeštvo svojo zgodovino, so ljudje skušali pridelovati zlato in dragulje po umetni poti. Pruski kralj je n. pr. na Pavji otok pri Potsdamu interniral učenjaka Runkla, da bi izumil izdelovanje zlata. Po dolgih poskusih je Runkel izumil vsaj rdeče steklo, tako zvano rubinasto steklo. Toda šele moderni tehniki je mogoče uresničevati vsaj delno starodavni sen po bogastvu hlepečega človeštva.

Dr. Senftner nikakor ni izumitelj umetnega izdelovanja diamantov, ker so bili že drugi, desetletja pred njim pionirji v tem področju. Francoz Moissau in kemik Haasling sta že izdelovala mikroskopično majhne diamante. Dr. Senftner je delo svojih predhodnikov le izpopolnil, tako da so njegovi kamni, kakor rečeno, neprimerno večji in popolnejši.

V čem obstoji njegov izum? Zadnje skrivnosti nemški kemik seveda ne more izdati, vendar se je napram nekemu novinarju, ki ga je te dni obiskal, izjavil naslednje:

»Izum obetoji v koncentraciji mikroskopičnih malih diamantnih kristalov. Prve poskuse sem izvršil v svojem stanovanju, a sem moral na gospodarsko zahtevo demonstrirati svoje aparate. To ni čudno, ker sem moral uporabljati posebne vode za tok visoke napetosti, ki so neugodno učinkovali na svetlobno omrežje. Nadaljeval sem svoj epokuse v Stettinu in tam so se mi posrečili prvi kamni.

Za poskuse sem rabil 200 do 300 g železa ali olivina. To je zemlja, v kateri se v naravi najdejo diamanti. Maso sem dal v posebni posodi v električno peč, ki proizvaja potrebne visoke temperature. Pri nekako 3000 stop. se prične masa taliti. Čim postane tekoča, ji primešam ogljik v podobi ogljenih palic — saj diamanti so vendar najčistejše oglje oz. ogljik. Čez ure se staliyo tudi te palice. Sedaj se prične procedura, ki koncentrira male diamante v večje diamante. Raztaljena masa se otrdi, posoda pride v vodno kopel ali pa se ohladi s tekočim zrakom. Oglikovi kristali so mehnično še vedno vezani na rudo oz. rudnino vendar pa so že pravi diamanti kristali. Dragulj moram mehnično ali s kislino izločiti od tuje snovi. Doslej pridobljene kamne sem dal preiskati po sodnem izvedencu in ta je izjavil, da v vseh ozirih ustrezajo pravi kamnom. Če jih sežgeš, ne ostane za njimi ničesar, ker se spremenijo v ogljikovo kislino.

Dr. Senftner za sedaj nima trdnega načrta. Njegova zasebna sredstva so požrla dolgoletni poskusi. Ostajata samo dve poti. Ali bo našel finančnike, ki bodo njegov izum izkoristili, ali pa mu odkupijo patent finančni magnati — to so v prvi vrsti holandski lastniki diamantnih polj — in ga skrbno zaprejo v omaro, kajti v njihovem interesu ne bi bilo, da bi diamantna polja čez noč izobila svojo vrednost. Tudi druga rešitev je mogoča, kakor dokazuje primer z izumom nelomljivega stekla. Dr. Senftner sam je pripravljen pogajati se najprej z magnati diamantnih polj...

Dvojčka

Brata William in James Doyle v Teksasu sta najstarejša dvojčka v Ameriki. Navzlic visoki starosti sta še zmerom čvrsta in zdravljeta, da bosta še dolgo živela, ker sta pridno uživala jajca in še marljivo — plesala!

Ameriški banditi ugrabili milijonarko

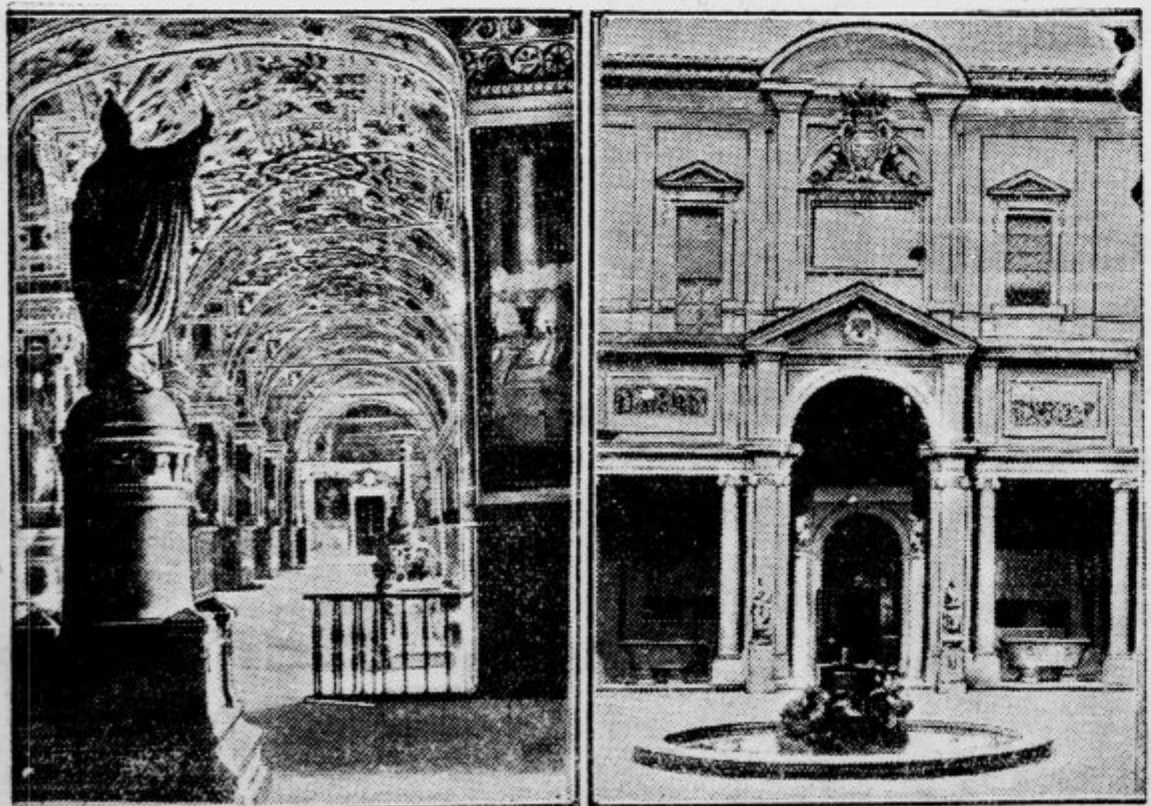
Iz New Yorka poročajo, da so neznani banditi odvedli ženo znanega milijonarja Donellyja, ki se je bila odpeljala s svojim zamorskim vozačem na sprehod. Zahtevali so od nje 75.000 dolarjev odkupnine in so ji zapretili, da ji bodo, če ne bo denarja, na pravem času na določenem mestu, iztaknili oči. Po najnovejših vesteh pa so banditi hčer klavirskega tvorničarja Donellyja izpustili brez zahtevanega denarja. Značilno je, da so vesti o tej odvedbi prišle v javnost po privatni informaciji in da ni rodina ugrabljenke nič poročala policiji.

Smuk!

Smučarske drese kroji po meri iz nenadkriljivega lodna najceneje tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Katastrofa v vatikanski knjižnici

Med renoviranjem vatikanske knjižnice se je zgodila velika nesreča. Marmornate plošče so predle tri nadstropja in ubile pet oseb, med njimi mladega ravnatelja knjižnice. Levo: dragocena galerija v knjižnici. Desno: Belvedersko dvorišče, kamor so padle razvaline.

Obubožanje poljskega kmeta

Kakor poročajo iz Varšave, je poljski kmet v podobni krizi kakor kmet v srednji Evropi vobče. Zadnje čase so padle cene tako nizke, da se prodajajo konji neverjetno pod ceno. V Galiciji in v Sleziji ni mogoče prodati najboljšega konja za več nego 300 Din. Kmetje so primorani prodajati živali tudi po tej ceni, ker je bila letina za seno zelo slaba in se je klaja na sploh zelo podražila. Mali kmet ne more več pridelovati preživila za živino, zato sadi še krompir in seje zrnje za lastno potrebo. Prezadolženost je tudi na Poljskem ogromna, za splošen položaj pa je značilno, da je neki kmet pred kratkim utopil svojega prašiča v ribniku iz jeze, ker so mu ponudili zanj samo 300 Din.

Varšavska »Gazeta Handlova« poroča celo o primeru, da je prišel na sejem v Kalušin kmetič s starejšim kjušetom. Kupci so mu nudili zanj borih 200 Din. Cena se mu je zdela tako nizka, da je rajši obrnil kupčiji hrbet in se vrnil domov. Kakor naš kmet, je tudi poljski kmet brez sredstev in zato ni čudno, da se je slika poljske vasi v zadnjem času popolnoma spremenila. Ljudje nimajo niti najnujnejših sredstev za življenje in si ne morejo privoščiti niti svečave, tako da je poljska vas zdaj po zimi od popoldneva do jutranje zore zavita v globoko temo.

Film in sport

Douglas Fairbanks kot smučar v St. Moritzu

Špansko božično presenečenje

Na španskem se vrši za vsak božič velika loterija z glavnim dobitkom 15 milijonov pezeta. Skoraj ni španca, ki bi ne imel vsaj ene srečke. Že dan pred žrebanjem pridejo mnogi v Madrid in prenoče kar na prostem. Letos so prodali za 160 milijonov pezeta srečk.

Novo pleme

Na pobudo ameriškega sociologa Edvina Embreeja si ameriški učenjaki prizadevajo, da bi našli ime za novo raso, katero je prof. Embree čisto jasno opredelil ter jo imenuje »rjavo plemo«. Po Embreejevi razdelitvi imamo zdaj naslednja plemena: Avstralce, Črnce, Bušmance, Američane, Mongole, Malajce, Papuance, Kavkazce in Rjavce. Novo plemo šteje do sedaj 12 milijonov ljudi ter se rekrutira iz oseb, v katerih se križajo belokožci z indijanci in črnci. Barva kože tega plemena je nadahnjeno rjava in se ne najde pri nobenem plemenu na svetu.

Stroški posredovanja v mandžurskem sporu

Kakor poročajo iz Zeneve, znašajo stroški pariškega zasedanja Društva narodov zaradi mandžurskega spora približno 150.000 švicarskih frankov. Približno tretjino te vsote nosi Francija, ki je poleg vsega drugega dala na razpolago za zborovanje prostore vnanjega ministrstva, razsvetljavo in kurjavo. Ostanek stroškov bo moralo poravnati Društvo narodov, kar pomeni zanj v sedanjih gospodarskih krizah prav neprijeten izdelek.

Zora voda

proti osivelosti las.

Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

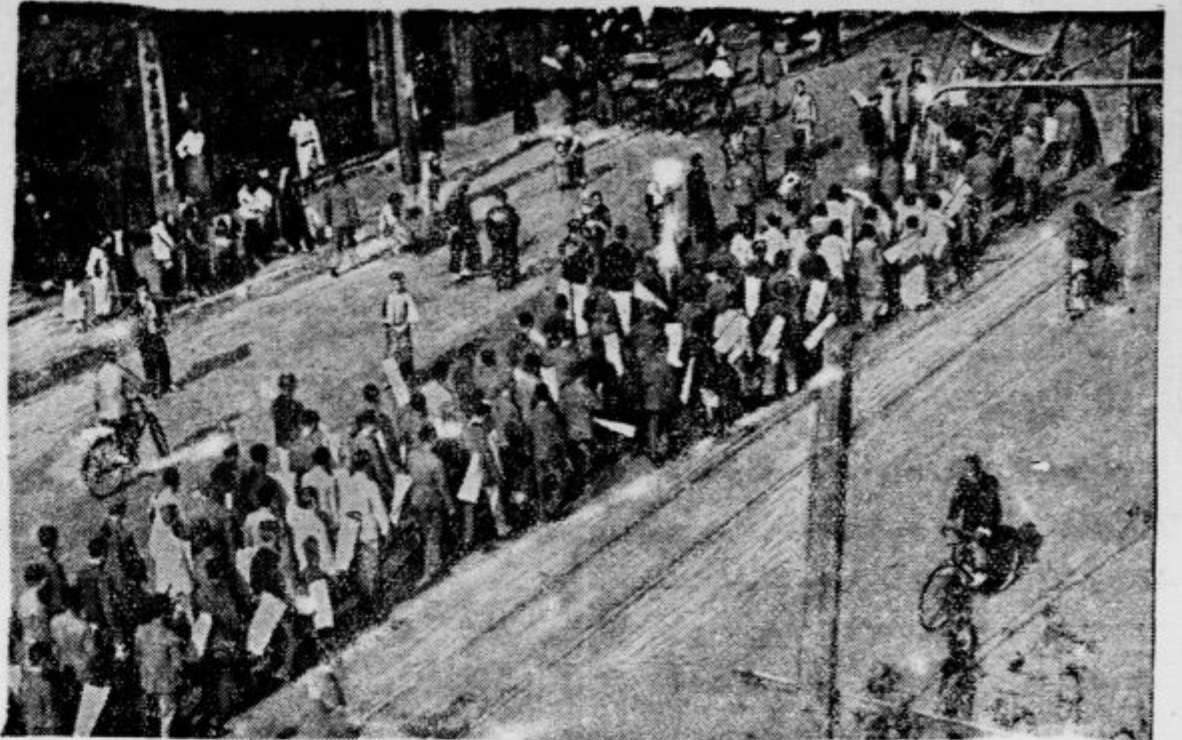
Zak zaščiten

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poština posebej. Pošljite po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Kitajski dijaki zahtevajo vojno napoved

Kitajski dijaki so priredili v Nankingu velike demonstracije in so zahtevali od vlade, naj napove Japonski vojno. Kakor znano, je prišlo med demonstracijami do krvavih nemirov. Dijaki so deloma razdejali vladno poslopje in druge javne zgradbe.

Ugrabljanje otrok v Hollywoodu

Filmi v resničnem življenju

Marian Parkerjeva je bila mlada, majhna deklica. Stela je šele 12 let. Nkega dne je izginila...

G. Parker se je obrnil seveda takoj na policijo za pomoč. Spočetka ni mogel vedeti, da-li se je njegova mala hčerka samo izgubila, ali pa so jo odvedli roparji.

Prešli so dnevi, polni strahu. Potem je prejela Parkerjeva družina poziv po telefonu. Malo Marian dce izsiljevalci skrito. Če plača Parker 1500 Din, jo dobi lahko nazaj.

Na to se je G. Parker seveda ponovno podal na policijo, ki pa ni imela najmanjšega pojma, kje naj bi otroka našla, in mu tudi ničesar ni mogla obljubiti. Končno se je nesrečni oče odločil, da plača zahtevano odkupnino — bolje tako, nego da bi zločinca razdražil in bi njegovemu otroku storili kaj hudega.

Plačal je. Otroka je dobil nazaj. V vrči — zadavljenega in razkosanega...

Zločinca, ki je to storil, so kmalu nato prijeli. Da bi zvedeli natančno resnico, so uporabili nke metode, ki se jih ameriška policija rada poslužuje in ki so znane pod imenom »tretnja stopnja«. Zločinca obdelujejo s pestmi, škornji, gumijevka-

mi, s katerimi ga tepejo po glavi... Tako so zvedeli, da je zločinec osumil nesrečnega očeta, da ga hoče zavratno spopasti policiji v roke. Zato je sklenil otroka umoriti in »statuirati eksempla«, da bi prestrašil druge starše, ki jim je hotel na podoben način izsiliti denar.

Ljudje, ki se bavijo v Ameriki s takšnim izsiljevanjem, so po navadi poživljeni inostrani zločinci, ki jim je uspelo na kršenkoli način vtihotapiti se v Zedinjene države. Med zločinci predstavljajo razred zase, ki dela na lasten račun s svojo posebno tehniko.

Zberejo si svoje žrtve z veliko skrbnostjo in delajo s peklensko zvitostjo. Najboljši dokaz za to je v tem, da so doslej prijeli le malokaterga. Odkupnine, ki jih zahtevajo, plačujejo ljudje najčisteje, točno in hitro, kajti vedo, kaj jih čaka v drugem primeru. Če pa zločinci ugrabijo odraslega človeka, jim stvar ni tako lahka, kajti na otrocih vise ljudje običajno bolj nego na odraslih.

Vendar je izumil nedel chicaški zločinca — večina izsiljevalcev prebiva v Chicagu. — brat zloglasnega mednarodnega lopova po imenu »Rdeči Mac Langhina« nov »sistem«, ki mu je prinesel velike dobičke.

Začel je s tem, da je ugrabil teden dni po poroki ženo nekega mladega milijonarja. Zahteval je zanj 200.000 dolarjev. Oče mladega moža, ki bi moral plačati odkupnino, je menil, da bi zločinca privolil v kakšno pogajanje za njeno zmanjšanje. Zadevno obvestilo je poslal neznani izsiljevalcu po domjenem kanalu. Dan nato je prejel mladi mož paket, v katerem je ležal pasji bič s težkimi jermeni. Na biču pa je bil pritrdjen listek z obvestilom, da bo ugrabljenka bičana po pet minut vsak dan, dokler ugrabitelj ne prejme odkupnine, za katero se ne meni pogajati. Drugi teden bi se bičanje nadaljevalo na 10 minut, odkupnina pa bi se zvišala na 250.000 dolarjev. Milijonarjev sin je nato ves iz sebe zagrozil očetu, da izvrši samomor, če ne plača zahtevane vsote. To se je zgodilo in mlada žena se je vrnila. Enkrat jo je bil zločinca že pretepel, v ostalem se ji ni bilo zgodilo nič hujšega.

V teku 7 mesecev so se izvršili v Minoisu štirje podobni primeri. Končno so zločinci dočakali svojo kazen — a ne po zaslugi policije, temveč s pomočjo najetih morilcev. Mož ene izmed ugrabljenih žen je najel nekoliko poklicnih morilcev — v Ameriki eksistira tudi ta vrsta zločincev — plačal jim je ogromne vsote, da bi izsledili ugrabitelje in jih usmrtili. Tolpa Langhina je izgubila moža za možem. Končno so morilci ujeli njega samega v njegovem stanovanju, odvedli so ga na samotno mesto in ga prevrtali s krogelami. Pozneje so našli truplo v nekem kanalu, etrašno razmesarjeno.

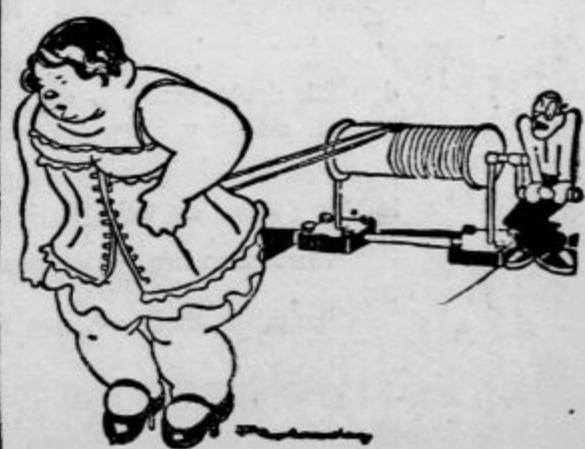
Ko so ugrabili Yocuma, nekega bankirja, je njegova žena takoj izplačala zahtevano vsoto 50.000 dolarjev. Policije ni niti obvestila o tem ropu, obvestila jo je šele potem, ko se je bankir vrnil živ in zdrav. Zločince so odkrili. Letala, bombe in strojne puške so stopile v akcijo. Dva zločince so prijeli, drugi so padli v boju.

Vnukinja Mary Pickfordove, Gwya Pickford, vnuk znamenitega filmskega ravnatelja Carla Laemmleja in otroci zvezdnika Harolda Lloydja so v Hollywoodu pod etalnim nadzorstvom oboroženih detektivov. Toda ugrabitve so v Hollywoodu kakor v Zedinjenih državah na dnevnem redu.

Iz uredniškega koša

Kolnica. V nekem tukašnjem listu smo brali naslednji oglas: »Tajnica — zaupno mesto! Mlađa dama, ne preko 23 let, iz dobre družine, razborita, hitra, stenografka in tipkarka, s srebrno čistim glasom, ki se zna smejati skozi telefon, pridna, za stalno mesto, se išče za takoj.« To niso majhne zahteve!

Vsak dan ena

Stezni aparat za nove dame

Spomenik ustvaritelju božične pesmi

V cerkvi v Oberndorfu pri Salzburgu so postavili plastiko v spomin pesniku »Svete noči« župniku J. Mohru in skladatelju pesmi, organistu Fr. Gruberju. Pesem je nastala leta 1824.

MEHANIČNA

POPRAVLJIVNICA ZA:

PISALNE, RAČUNSKE IN RAZ-
MNOŽEVALNE STROJE, BLA-
GAJNE, GRAMOFONE IN FOTOAPARATE

SE PRIPOROČA:
LUDV. BARAGA
Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6
TELEFON 29-80

Cene malim oglašom

Zenitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokal«, »Stanovalna oddaja«, »Stroj«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluzek«, če se z oglašom nudi zasluzek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzka ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za štiro, ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za štiro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—
Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—
Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplačati v pisnu, obenem z naročilom.

Nov poklic
za dame in gospode s
opremo strojnega ple-
tstva na domu. Za
jamen zaslužek ca.
1500 Din na mesec —
ker odjemamo kuge
tovarstva blaga. Po-
mo mezd na pletenju
in dobavljanju se pre-
delavanju prejo. Plače
po gratis prospekte še
danes na domačo ple-
tarsko industrijo pod
šifro »Kranj«.
Trubarjeva ulica št. 2.
881

Službo dobi

**Kavarn. plačilnega
natakarja**
sprejemam takoj. Oferte s
prepisom sprejemam do štiro
pod šifro »Plačilni nata-
kar« na podružnico Jutra
v Mariboru. 50695-1

Fino kuharico

samoostojno sprejemam k 4
oobam v Kranju. Ponudbe
s prepisom sprejemam do štiro
pod šifro »Kuharica« na
podružnico Jutra v Mariboru.
50695-1

Dekle

pridno in pošteno, želje
hišnih del. Sprejemam v po-
mo pri gospodinjstvu. Po-
mo dogovoru. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«.
50695-1

Agente

prodajalca, potnika, spo-
kajne sprejemam do štiro
pod šifro »Agente« na
podružnico Jutra v Mariboru.
50695-1

Varuhinjo

k trem, 3, 4 in 6 let starim
otrokam sprejemam na
kraj. Prednost z znanjem
španščine. Vseol. Ljubljana.
Miklošičeva cesta št. 19.
50695-1

Gdč. ali gospodu

medim lepo eksistenco —
vodstvo filijale v lepem
gospodnjem letovisku. Po-
mo dogovoru. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«.
50695-1

Potniki

Fiksni in provizijo
samoostojno potnikom za obisk
privatnih strank za Ljub-
ljano in okolice ter v so-
dravsko banovino za ma-
nufakturno blago. Ponudbe
na oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Fiksni« na pro-
vizijo. 50695-5

Službe išče

Mlada gospodinja
solidna, vajena vsakovrst-
nih surak, žel službo v
zatrkovanih, kmetijskih,
delavskih, mikarnih, pek-
arnih ali trafiki. Nastopi ta-
koj ali pozneje. Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Mlada gospod-
inja« na pro vizijo. 50695-2

Knjigovodstveni strokovnjak

po priporoču za revizijo in
prijavo knjigovodstva ter
sestavilo bilance vsake vrste
obrazov, pred zmerom po
bonarstvu. Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Knjigovodstveni
strokovnjak« na pro vizijo.
Edgar Rice Burroughs.
50695-2

Tarzan, kralj džungle

Na visoki planoti, kjer so živele opice,
je bilo majhno jezero. Tu se je zgodilo, da
je Tarzan privrkal zagledal svoj obraz.
Kar prestrašil so jel Rdečica ga je obšla,
ko je primerjal svoje lice in golo telo s
podobno svojega srečnejšega brata.

Prodaj

Kartoteka v knjigi
za celotno knjigovodstvo,
nova krasna garnitura po-
sodi napredaj. Naslov v
oglasnom oddelku »Jutra«
50700-6

Risalo mizo

patentno, skoraj novo
ugodno prodam ali zame-
njam. Naslov v oglasnom
oddelku »Jutra«. 50701-6

Pečica

»gasilni« zelo poceni na
prodaj. Naslov pove oglas-
ni oddelku »Jutra«. 50697-6

Premog in drva

prodaja Jeseršek Vodmat
290

Premog, drva, koks

prodaja J. Podobnik
Trška cesta 16. tel. 33-13

Žimo za modroce

od najcenejše do najljubše
za trgovski cenah prodaja
Rudolf Sever, Ljubljana
Marjita trg št. 2. 50693-6

Nemščino

angličščino, francosščino, Ita-
lijaščino in klavir poučje
dip. učiteljica v Kolo-
dvorci ulici 11. petičje.
50697-4

Učite se

tujih jezikov v šoli za
jezik. Gosposka ul. 41.
V januarju novi tečaj.
Pouk posameznikov vsak
čas. Prvo vrsteno poceni
pouk. Otroške skupine
50697-4

Koncessionar

ROFERSKA ŠOLA
Gojko Pinenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12
Zahtevajte informacije.
57164-4

Kapital

Tihaga družabnika
s kapitalom 200-300.000
Din iščem za dobro vple-
tano trgovino mestu.
Sprejemam zaščena. Po-
mo do govoru. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Tihaga«.
50691-16

Družabnika

s potrebnim kapitalom 185-
veščak — tujec, specializir-
an v pitli in skali stroki.
ki tudi že poseduje lepo
in popolnoma urejeno to-
varno. Tovarne dopise
na oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Družabnik«.
50693-16

Dekle

pridno in pošteno, želje
hišnih del. Sprejemam v po-
mo pri gospodinjstvu. Po-
mo dogovoru. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«.
50695-1

Zasluzek

Izurnjena šivilja
gre šiva na dom po 20
Din dnevno. Ponudbe pod
šifro »Šivilja« na oglasni
odd. »Jutra«. 50695-3

Agente

za prodajo jedilnega pri-
pora. Agentstvo in
komercialnih predmetov
proti proviziji in potnim
dijetam takoj sprejemam.
Solventni trgovci
dajo blago na cilj ali v
komisiji. Samo resne
oferte bomo pospeli.
Sapra Joah. Dunajska
c. 38. 50697-3

500 Din tedensko

plačamo oobam, ki imajo
množico posameznih Per-
sons. Ljubljana, poštni pre-
dal 307. Znamo za od-
vor! 50697-3

Auto, moto

»Buick« avtomobil
krasno obnove, na
prodaj listomam se prodaja
v Ljubljani. 50697-3

plinska peč

Ponudbe na oglasni oddelku
»Jutra« pod šifro »Ugod-
no«. 50700-10

De Soto

netoedcen zaprt avtomob-
il, letošnji model, skoraj
nov, po nizki ceni napro-
daj. Informacije: Ljub-
ljana, Dunajska c. 24.
Telefon 30-30. 50695-5

Pouk

ČAMERNIKOVA
šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36
Jugo Antoi. telefon 2936.
Prva oblastvena koncesija
nirana. Prospekt 16 zastoj
— pišite ponji! 50695-2

Jabolka

po najnižji ceni razpošilja
Peter Setina. Radeče.
231-7

Gostiln. inventar

oprem. Ponudbe na oglas-
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Inventar«. 50695-7

Hrastove sode

od 150-300 l kupimo. Po-
nude na oglasni oddelku
»Jutra« pod šifro »Sode«.
50695-7

Pečica

»gasilni« zelo poceni na
prodaj. Naslov pove oglas-
ni oddelku »Jutra«. 50697-6

Premog in drva

prodaja Jeseršek Vodmat
290

Premog, drva, koks

prodaja J. Podobnik
Trška cesta 16. tel. 33-13

Žimo za modroce

od najcenejše do najljubše
za trgovski cenah prodaja
Rudolf Sever, Ljubljana
Marjita trg št. 2. 50693-6

Puhasto perje

širo. dohano, kg po 48
Din, druga vrsta kg po
38 Din. isto bele gnoj kg
po 130 Din in isti puh kg
po 120 Din razpošilja po
poštom povzeto L.
Brozović, Zagreb, Hlca št. 2.
22-6

National

reg. blagajno
900.99 za 6 prodajal-
cev prodaja L. Zltnik.
Ljubljana, Kolodvorska
26 (dvorišče). 50688-6

Aldovega medu

300 kg po 12 Din, od 3
do 50 kg po povzeto po
šila Simon Kováčik. Ka-
kava, pošta Jušiči pri
Ptuju. 50693-6

5 različnih sanj

3 s lestrami, oblike za
praviljstva, 2 oblike ko-
loeslna 3 pokrili kočiji
v prav dobrem stanju in
nov športni-lovski voz ter
kompletne strela s pre-
dali in pulte za manjši
specijalizirani trgovini prodaja
Mihail Vojska kovač —
Rodica pri Domtalah.
50690-6

Pohistvo

Več spalnic
iz trga leca (bratstvo),
bratstvo) lep izdelane ter
moderne (šperane) iz or-
hovne korenine in čevli-
nega jaseca, po zelo niz-
kih cenah nudi Josip An-
drievic. Skofljica. 50695-12

100 postelji

se, damce ali sode, v
raznih barvah, za vrsto
sprejemljivo ceno odprda
mizarstvo Albert Černe v
Zg. Siki pri remli.
385-19/19

Oblatila

Ski-dres
novorečki, temnoplav, dam-
ski velikost M, prodaja
Golob, Breg št. 50711.
50694-18

Kam pa kam?

Plašče za zdravilnike
»Kartoteka«
Ljubljana
Selenburgova ul. 6/1
Telefon 33-38. 297/5

Stanovanja

3 parkiranih sob, kuhinje
in pitlika, po možnosti s
kopalnico leče rakonski par
bren otrok za februar v
redni mesca na Taboru
ali v Siki. — Ponudbe na
oglasni oddelku »Jutra«
pod šifro »Stanovanje 77«.
50674-21/1

Dragocenosti

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupuje Rafnerja dragi-
hna ulica 38. vhod
iz Vidovarske ceste
pri gostilni Možina. 10

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 8.
77

Posest

Redka prilika!
Prodajam ali zamenjam tr-
govsko hišo na Dolenc-
skem v lepem vinorod-
nem kraju. Posloje je
tuh banovinske, far-
ne corme, sola, občine in
drugih uradov. Gostilni
iz trgovskega objekta s
opremo, skladištem, dveh
kuhinja s številnimi in
5 stanov. sob. Poleg hiše
se nahaja nov betonski
vojak, hla, drvarnica, zele-
njadnjak vrt in jltva ter
lepa stavbna parcela. V
istem posloju se nahaja
udi drž pota št. 51.
Slojpe je pripravna
trgo. t. gostilno, »rjet
nkarilo itd. — Cena je
Din 90.000. Potreben
kapital 45.000 Din. drugo
po dogovoru Hlca je na-
prodaja za proste roke. Ker
se lastnik nahaja stalno
v inozemstvu. Hlca se
udi zamenja s drugo v
ali taven bližnje Ljub-
ljane, ki se po vrednosti
doplača »Jutra« v
oglasni oddelku 50690-20

Restavracijo

dobro vplejano, na perife-
riji Maribora radi bolerni
prodajam ali oddam na
jem z vsem inventarjem
in posvodom. Dopise pod
»Ugodna prilika« na po-
štuno »Jutra« v Mar-
iboru. 50693-19

Trgovina

s delničarstvom in mešani
ideali radi družinskih
razmer takoj napredaj. —
Dopise na podruž. »Jutra«
v Mariboru pod šifro »Tr-
govina«. 50696-19

Avtolakir rsko-

vulkanizirsko
komplet delavnice
dobro hla, zaradi družin-
skih razmer prodajam ali
oddam v nam. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«.
50661-19

Sifonerijo

s obširnimi obratnimi kro-
govni, vami stroji stebli-
stani, sabeti in prodajam
ali oddam na jem velod
»Zasluzek« »Jutra« pod
šifro »Sifonerija«. 50697-19

Večje posestvo

s travniki, gozdovi in ali-
vami takoj prodaja Stefan
Čelohega, Brezovica pri
Mariboru. 50692-30

Prvovrstno

restavracijo
zelo dobro hla, v ocenu
mesta takoj oddam pod
zelo ugodnimi pogoji. Po-
nude na podružnico Jutra
v Mariboru pod »Rejenc«.
50693-19

Gostilno

dobro hla, na prometnem
kraj v Mariboru, blizu
korolnega kolodvorca in
nasproti delavnice drvar-
nih teleme prodajam. Infor-
macije: Anton Hoste —
Siričarjeva ul. 7. Maribor.
50697-19

Veliko prazno sobo

v centru mesta oddam z
uporabo kopalnice. Naslov
v oglasnom oddelku Jutra
50697-28

Sobo

na Gosposvetski cesti oddam
2 s gospodinjstvom ali
dijakinja. Naslov pove
oglasni oddelku »Jutra«.
50699-23

Lepo sobo

oddam v boljšemu gospodu
ali zakonomu na Mikloš-
ičevi cesti. Naslov v oglas-
ni oddelku »Jutra«. 50697-23

Opremljeno sobo

oddam zakonitemu paru.
Naslov v oglasnom oddelku
»Jutra«. 50697-23

2 solidna gospoda

sprejemam na stanovanje
na Poljanski cesti 50/1-23.
50554-23

Prazno sobo

našino, s separatnim vho-
dom takoj oddam. Naslov
v oglasnom oddelku Jutra
50550-23

Opremljeno sobo

oddam solidnemu gospodu
s 1. januarjem. Poso-
ben vhod. Električna.
Pred štorko 20/III.
50612-23

Opremljeno sobico

oddam s 1. januarjem v
bližini glavnega kolodvorca
— Maistrova 14. 50687-23

Sobo s hrano

oddam takoj 2 oobama. —
Restavracija »Soca«, Sv.
Petra cesta 8. 50192-23

Izqubljeno

Nalivno pero
amerikansko, najnovejšo, s
3 stališnimi obročki, je bilo
raz. Posode na adresom
ceste do Selenburgove ul.
Najdaljši naj lepo proti
nagradi odda v oglasnom
oddelku »Jutra«. 50689-23

Dopisi

Simbol!
Vseole praznike in srečno
novo leto. Moji bodo la-
stnosti. Poljubljana. 50690-24

Samostojna gdč.

v stalni službi. Zeli zna-
nja s boljšim gospodom
srednjih let, v svrto raz-
vedrila v dolgih samih
votah. Dopise na oglas-
ni oddelku »Jutra« pod šifro
»Soba G«. 50683-24

Nemilu sudbinu

talim iskreno. Sve naj-
bolje želi Vam Vaše Siro-
če. Jeste predčili 16/XI?
50703-24

»Viola«

Pleme in kartice prejel.
Kedaj prideš? Poljbe —
50702-24

Veliki Amor

Delajte pismo v oglasnom
oddelku »Jutra«. 50650-24

Starejša gor. dična

premožna, neobrazovana, le-
poga znaša, želi spoznati
aktivnega državnega urad-
nika s letimi lastnostmi, v
starosti od 45 let naprej.
Dopise na oglasni oddelku
»Jutra« pod »Tihotica«.
50654-24

Dvosob. stanovanje

oddam 2 oobama na Glin-
cah, cesta IX/4a. 50690-21

Stanovanje

s 1 a 1 parkirane sobe, z
balconom vse pod enim
krijom oddam v Trnovcu
— Javorjeva ulica št. 94.
50677-21

Stanovanje

s 2 sob. kabineta in pitlika
oddam. Naslov v oglasnom
oddelku »Jutra«. 50679-21

Prvovrstno

restavracijo

